

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:
4-hasabos post. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 filler.

Nyitótár hora 40 filler.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 157.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Vasárnap, augusztus 17.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelkek: Budapest főhercege.
- A vámok és az iparpártolás.
- A Thököly-intézet rendezése.
- A német trónörökös szerelmi regénye.
- A munkakiállítás megnyitása.
- Pável püspök alapítványai.
- A kiegyezés — nem sikerült.
- Képviselő és miniszteri tanácsos.
- Röpirat Mangra ellen.
- Meghíusult merénylet a német császár ellen.
- Az aradi gyásznapi első megünneplése.
- Előtt ügyvéd.
- Windischgrätz herceg Aradon.
- Letartóztatás a löversenyterén.
- Az aradi kőművesek háza.
- A Neptun-fürdő megrendezésabályozása.
- Megszökött urinő.
- Halál a logházban.
- Tisztességes kereset.

Budapest főhercege.

Arad, augusztus 16.

Olyankor, a mikor a magyar szív valami csillogót, ragyogót, káprázattal teljest akart álmodni: akkor a képzelet pókjá elé szötte a magyar udvartartásnak aranyhimes ábrándját. Éreztük, hogy az udvartartás nélkül csonka a mi önállóságunk, hiba van a mi nemzeti tekintélyünknek, és a nélkül nem érvényesül a dualizmus az Ausztriával való közös utunk mesgyéin. Udvartartás, a melynek színei visszaidéznek élénk Mátyás király korát; udvartartás, a melynek nemcsak formailag van meg a magyar sallangja, a mely mindig magyar.

Költségvetési viták alkalmával, a mikor az udvartartás terhehez való hozzájárulást kellett megszavazni, az a gondolat kísértett: nekünk csak udvartartási költségeink vannak, de udvarunk, udvartartásunk nincs. Olyankor, mikor a király néhány hétig a fővárosban volt, s udvari bálak alkalmával diszmagyarok szivárványszín-táborával teltek meg a Várhegy palotájának termei: azon siránkoztak az udvari bálak hangulat-ittas referálói, mért is hogy nem tart mindig, a budai váraknak ez a pünkösdi királysága. Olyankor, — de ez már nagy ritkaság volt — ha valamely külföldi tekintélyes államfő jött Budapestre, s a fogadására, vendégként, beköltözött az udvar a királyi palotába: ismét dobbant egyet a magyar kebel, hogy a büszkeség dobbanása után újra a régi sóhaj eredjen szárnyra belőle. Tudja Isten: gazdasági önállóság. finanspolitikai ábrándok, még a nagyhatalmi álmok se éltek annyira a vágyak országában, mint az az ezerszínű, bűvös kaledonszkóp, a melynek magyar udvartartás a neve.

Most végre azt a hírt kápjuk, hogy lesz magyar udvartartás. A mivel egyuttal azt is elismerték, — eddig nem vallották be, talán mi is titkoltuk az idegenek előtt, hogy nem volt. Királyi parancs egy főherceget Budapestre vezényel: ő a magyar főváros főhercege. Elhallgat tehát az a panasz, hogy az államot nem alkotó egyszerű provincia Csehország székhelyének: Prágának van főhercege, a magya-

roknak meg nincs. Most már van. Hogy ezt a főherceget József nádor családjából szemelték ki, az természetes volt, és a magyarnak jobban tetszött nem is tehetek volna.

Ez azonban csak Budapest dicsősége volna, és különösebb politikai jelentősége nem volna, ha ez a hír nem volna kapcsolatban még valamivel. Ugy jó a híradás, hogy ez a királyi intézkedés az első lépés a magyar udvartartáshoz.

Mint első lépést: hódolattal köszöntjük és szívünk lelkesedésével üdvözljük ezt a tényt. Abból, hogy első lépés: azt kell következtetnünk, hogy több is fogja követni. És az, hogy ez csak az első lépés, beismerését foglalja magában annak, hogy ez még magában nem jelentené mindazt, amit a magyar udvartartás fogalma jelenl. Ezt az első lépést még sok, az elsőhöz hasonló jelentőségű lépésnek kell követnie, hogy a magyarok jogos aspirációja kielégítve legyen.

Es hisszük azt, hogy József Ágost főherceg, József főherceg fia, meg fog felelni annak a nevezetnek, amelyet most kapott: Budapest főhercege. Ha az udvar egy tagja közösen fog érezni a magyar fő- és székesfőváros lakosságával annak minden hazafias és kulturális tényében, ha ott lesz mindenütt, ahol a haza szíve dobban, ahol a főváros ajkain keresztül egy egész nemzet nyilatkozik meg, a főváros kezét egy egész nemzet idegei mozgatják: ez fokozni fogja a nemzeti lelkesedést, a tetterőt, a munkakedvet. Az ap-

TARCA

A partivadások.

Irtá: Gottier Lajos.

I.

A mikor kis-rábcái Raáby Géza egy szép napon föl számolt az ügyvédjével, arra a kellemetlen felfedezésre jutott, hogy ha csak rögtön el nem adja a birtokát, teljesen tönkre megy. Az ügyvéd kifejtette előtte, hogy ha most, a mikor egy jó vevő van a raábi kastélyra és földekre, pénzzé tesz mindent, körülbelül ezerkétszáz forint évi jövedelmet meg lehet menteni. Egy esztendő múlva azonban már késő lesz. Akkorra mindent fölemészt a perköltés meg a kamat.

Hát bizony, egy kis-rábcái Raáby Gézának, a ki szokva volt eddig évente huszezer forintot költeni, az az ezerkétszáz forint nem valami fényes egzisztencia. De hát jobb, mint semmi.

A jobb időkben, ha néha beletévedt a megye székhelyére, ugyancsak járta a kártya, pezsgő, meg a cigány. Ugy megyegyűlés, meg országos vásár alkalmával. Egy-egy ilyen murinak híre volt a vármegyében. Egy hétig egyébről sem beszéltek az emberek.

Az asszonyok is nagy szerepet játszottak

az ő duhaj életében. Sok asszony szerette őt nagyon. Ő is sokat szeretett. Azért nem volt rá érkezése, hogy egyet kiválasszon magának. Veszett híre volt. Az asszonyok szerették, a férjek félték tőle, az anyák pedig féltve őrizték tőle leányait.

Mikor ez a napégett, dalias magyar, híres pejlóval végiglovagolt a városon, az ablakból a függönyök mögül kandi leányszemek csillogtak utána. Ilyenkor sok szív dobbant meg hevesebben, és sok elfojtott sóhaj szállt a levegőbe.

Devikve a vásár hamarosan létre jött. Raáby Géza egy szép napon eladta ősei kastélyát a hozzátartozó földekkel egyetemben, gesztosi Kohn Arminnak.

A végzett földesur pedig a megmaradt huszezer forintot felül, a mit az ügyvédjére bízott, egy ezres-bankót zsebre vágott és fölül: a vonatra.

Kis-rábcái Raáby Géza körülbelül olyasmit forgatott a fejében, hogy itt az ideje a megkomolyodásnak.

Jó lesz valami gazdag feleség után nézni...

II.

Mikor a bálna-füredi árnyas sétányon a sötét arcú Raáby Géza, fehér flanel kabátban megjelent a Bolzay Sárka oldalán, az egész fürdőközönség egyinásnak szánta őket. Azt mondták, hogy ennél különb párt az isten remekbe sem

teremthetett volna. Az az érdekes, fehér arcú, fekete szemű, karcsu, jukker leány, meg ez a délceg, komoly férfi. Különb a Bolzay név elég jó hangzású a házasulandó ifjak előtt. Az öreg Bolzay Bálint, a ki a családjával van a fürdőn s egész udvartartással érkezett, harmadik virilista a vármegyében. Raáby Géza nem ősmerte eddig őket, mert az ország másik végén laktak. Csak a gazdagságuk hírét hallotta. De hát, a mint az fürdőhelyen szokás, hamar összebarátkozott a familiával.

Es a mikor egy hét múlva ott ült a fenyvesek közt, a hegytetőn, a zuhogó forrás mellett, lábainál a leánynak, a ki kékszemű bőrvényt, számocát és vadrózsát tartott manokra az ölében, sajtáságos meleg hangulat fogta el. Ez adta ajkaira a szót.

Olyan ékesszólással és meggyőzően beszélt Sárkának az ő szerelméről, hogy a leány csodálkozva nézett rá. (Mert eddig olyan pajtásokodó tónus volt közöttük.)

S mialatt Sárka egy érett számocát laszakitott és ajkai közé vette, ránézett bársonyos fényű, sötét szemével és megszólalt.

— Nézze csak Raáby. Maga olyan szépen beszélt most, hogy szinte megindított a szavai. Csaknem elhittam, hogy igazán szeret. De — és itt pajkosan mosolygott — attól félek, hogy nagy tévedésben van.

Az ifju csodálkozva nézett rá.

— Mert tudja meg, hogy én nem vagyok

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

ját a legmagyarabb főhercegnek nevezték; viseli is a nevet becsülettel. A fia szerezzen dicsőséget a névnek, amelyet a király parancsa ad neki: *Budapest főhercege.*

A vámok és az iparpártolás.

Arad, augusztus 16.

Ha tollat fog az ember, ipari, kereskedelmi viszonyokról cikkezendő, önkéntelenül is sóhaj fakad a nyomán.

Sóhaj, mely meseországba röpül — meseországba nekünk, mert talán sohasem is lesz azoknak a vágyaknak a „feltámadunk” napja, melyek mind ipari, kereskedelmi viszonyainkon javítandók, azt célozzák, hogy a magyar fogyasztó, a magyar producens, magyar terméket vegyen.

Ezerféle variációkban zengtek már e bajról, ezren rótták a betűt betű mellé, lelkesítő; buzdító, pártfogoló cikkek keretén belül, amelyek azonban elhangzottak a magyar fogyasztó vétkes nemtörődömségének ádáz sivatagában, mint ahogy nyomtalanul elhangzanék a mérhetlen hamoktengeren a vándor, a kétségbeesett vándor, a jelképes magyar ipar és kereskedelem jajsza.

Igen Uraim, feltétlenül áll, hogy a lövésény, a kaszinó, a földmivelés, katonáskodás, hivatalnoki, papi, orvosi, ügyvédi pálya szép és jó is, hasznos is, előkelő is lehet, de látjuk, hogy ez nem egyedül az üdvözítő út, amely egy ország fellendülését, hatalmasodását, gyarapodását, függetlenítését előmozdítaná.

Nem kell csillagok után kapkodnunk, ha cigarettánk tüzéhez untig elegendő egy szál gyufa. Nézzük csak az egyre hatalmasodó Németországot, amelynek feudális birtokososztálya csupa gyáros, kereskedő, vállalkozó s tán büszkébb egy-egy ipari, kereskedelmi győzelmére, diadalára, mint a legjobb lovának fenomenális futására.

Szükséges ez is — nem vitatjuk — de szükségesebb, hogy olyként oltuk bele ne csak a népbe, a középosztályba, hanem az irányadó körökbe, az arisztokraciába, hogy hát az ipar, a kereskedelem nem alárendelt foglalkozás és

nemcsak azoknak való, akik más pályán tönkre mentek, vagy reuzálni nem tudtak.

Ez az a gyufa, a melynek fénye, tüze nemcsak magára a kereskedelem és ipar cigarettájára volna gyújtó hatással, de nemesítő buzdító, fénylő célpontja lehetne az egész ország iparos és kereskedő osztályára.

De nemcsak ennek a célnak hódolna, hanem elérnénk azt is, hogy előkelőbbjeink — akár a barátság, akár a rokonság, vagy más egyéb tekintetekből — mindinkább megbarátkoznának azzal a gondolattal, hogy nini, hiszen a hazában előállított termékek is megfelelnek, mert azok — hála a kereskedelmi kormány tevékeny, hathatós támogatásának — már ma is oly magaslaton állanak, amely felveheti bármely modern külfölddel a versenyt — arányban.

Zilált általános gazdasági viszonyok, az iparpártolás lanyha, renyhe ege s hozzá az az arisztokratikus, fölényes gőg, a melylyel ezt a szegény kasztot lenézik, egyáltalán nem járulnak hozzá, hogy az bármily erőlködés árán is ügyét előbbre vihesse.

Pedig talán éppen most volna legszükségesebb, hogy szervezkedjünk, tömörüljünk a magyar ipar- és kereskedelem zászlaja körül, most, a mikor a német szomszéd olyan védvámtervezetet készül képviselőháza asztalára helyezni, a mely ha — amitől az Isten óvjon — hatályba lép, rettenetes csorbát üthet, gyenge, fejlődésben lévő iparunkon. Téves az az állítás, hogy nincsen kivitelünk Németországba, utóvégre is számok beszélnek, bezzeg meg fogjuk érezni, még pedig alaposan e javaslat retrospectív hatását, a mint kinosan sujt most a német gabonavám is.

De hát vámemelésre vámemeléssel kell majd felelnünk és ennek a levét megint a hazai iparos és kereskedők osztálya fogja meginni. A fogyasztó egyre olcsóbban kívánja az ipari termékeket, egyre követelőkíválóbb minőség tekintetében; az adók egyre jobban sujtják nyomorítják épen azt az osztályt, a mely tán leginkább szorulna istápolásra, pártfogásra. Ha most még vámterhekkel is fogjuk azokat a termékeket sujtani, amelyeket idebenn megszerelni, vagy előállítani nem tudunk, tönkre nyomorítjuk magunkat végképen.

Igen, emeljük a vámokat ad infinitum —

az olyan termékeknél — különösen ipari eszközöknél — a melyeket ma már előállít a hazai ipar, viszont azonban könnyítsünk minimális vámtételekkel ott, ahol olyan behozatali cikkekről van szó, a melyek hazánkban fel nem találhatók. Ez lesz azután az iparpártolásnak igazi módja, utja. D. L.

Egyről-másról.

(A holt szezon és a halottak. — Ujságírók sorsa. — Kivándorlási kongresszus. — Az őszhajú bölcsről. — A hetvenharmadik életévben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 16.

A holt szezon csendes unalmába belerikant néha valami diszonáns hang: a halálmadár süvítése s a fekete medár szárnycsattogása nyomán szomorú szenzáció kél és tompa fájdalommal reszket meg a föld. A holt szezon egyszerre elevevé válik a mily szomorú kontraszt: ez elevevé szülője nem más, mint a halál.

A holt szezon csöndjét a múlt nyáron két államférfi halála riasztotta föl; az egyik halott a lángoló elméjű, hatalmas akaratu Szilágyi Dezső volt, a másik a nagyészű Pulszky Agost. Az inei nyáron az irodalom berkeiben aratott a kaszás. A finomlelkű Vadnay Károly után a tárca-irodalom elmés mestere, Borostyáni Nándor dőlt sirba, e héten pedig egy sokat szenvedett poéta és minden ízében szeniális ujságíró hunyta le örök álmra szemeit: Inczedy László.

Politikus nemzet vagyunk, nem lehet tagadni. A két nagy politikus halálakor hatalmas hullámokat vert a szenzáció, országra szóló végtisztességet kaptak, az irodalom halottait mély megilletődés kísérte sirba s mire ráborult hantjukra az utolsó rög, már el is felejtették őket. Szegény Inczedy László! Micsoda elme volt és micsoda szív! Nagy ember volt a szó nagy és igazi értelmében s a nagysága ma megfér a disz-sírhely pár arasznyi területén. Igen, igen, disz-sírhelyet adunk a halott poétának s ezzel vége, a kegyelet lerótt minden tartozását. Istenem, hogy ez az ország mennyire nem tudja megbecsülni a nagy embereit, főképp azokat, a kiknek élete szerényen, hivalkodás és reklám nélkül folyt le a dolgozó-szo-

ám a dussgazdag Bolzay Bálint leánya. Én csak unokahuga vagyok a gazdag nábobnak, a ki a felesége mulattatására tart a házában. És én, a teljesen szegény leány, mindaddig élvezhetem náluk a vagyon minden előnyeit, a mig eszembe nem jut azt a bolondságot elkövetni, hogy férjhez menjek. Már ugy értem, hogy szegény emberhez menjek feleségül. Pedig maga szegény ember ugyebár? Maga gazdagon akar nőösülni? Látja — és ellenállhatatlanul kacagott — én is csak olyan közönséges partivadász vagyok, mint maga. Nekem csak gazdag emberhez szabad nőül mennem.

Az ifju, a ki könyökére támaszkodva feködt a fűben, sórtódve nézett rá.

— No, ne nézzem rám olyan komolyan. Én elbiazem, hogy maga mindezek dacára szeret engem és hogy soha ezt a velem töltött időt elfeledni nem fogja és hogy nagyon szeretne gazdag lenni, már csak az én kedvemért is. Igazam van?

Lehetetlen volt a gunyt ki nem érezni szavaiból.

Az ifju sötét arca még sötétebbre vált egy árnyalattal. Aztán fölugrott és végig simította öszegyűrt ruháját.

A leány ott maradt ülve a mohpadon.

— Tény, hogy én magát a nábob leányának hittem. Az is igaz, hogy azzal a szándékkal jöttem ide, hogy gazdag feleséget keresek magamnak. De hogy a maga szavai teljesen kiábrándítottak, az bizonyos. Nem tudom, Sá-

rika, hogy mi ábrándított ki jobban: a szegénysége-e, vagy a cinikus beszéde? Csakhogy kiábrándultam. Pedig — és ezt ne feledje soha — az előbbi vallomásomban volt ám egy kis őszinteség.

Azután a leány keze után nyult, hogy segítsen neki a felállásban Sáríka erőltetett könnyedséggel szólalt meg:

— Menjünk le, mert nem illik, hogy ennyire elmaradtunk. Az öregek aggódni fognak.

S a mint ott haladt a fehér ruhás leány az izmos férfi oldalán, az illatos, árnya: rengeteg csöndjét csak bogárzúmmögés zavarta meg.

Az egész uton hallgatagon lépkedtek egymás mellett. Mielőtt azonban leértek volna a sétányra, Sáríka megszólalt:

— Ezt a pótvallomást mindenestre köszönöm. Ezzel különben maga-magának is tartozott. De azért jó barátságban maradunk ugy-e?...

A sétányon a zenekar a rózsabimbó román-cát játszotta.

III.

Másnap nagy volt a helyi botrány Bálna-Füreden. A fürdővendégek éjjeli nyugalma duhaj cigányzene zavarta meg. Hamarjában kitudódott, hogy a dussgazdag Tirpákóvics Gerő adott szerenádöt Bolzay Sáríkáknak. Az esetet bejelentették a fürdőigazgatónak, a ki azonnal intézkedett, hogy jövőre ilyesmi elő ne fordulhasson.

De azért a gazdag bunyevác csak tovább kurizált a szép leánynak. Sári mindazonáltal jó barátságban maradt Raábyval is. Nem keresték egymás társaságát, de nem is kerülték el. S a körülményekhez képest, elég fesztele-nül érintkeztek egymással.

Epen egy hét múlva történt az erdei jelenet után, hogy Sári meg Raáby Géza ugyanazon a helyen találkoztak, a hegy tetején, a forrásnál. Az ifju egyedül csatangolt az erdőn, a leány pedig elmaradt egy nagyobb társaságtól.

Egy pillanatig mindketten zavarban voltak, hogy szemben állottak egymással.

— No hallja, Raáby! Ez sajtáságos véletlen, hogy mi megint itt találkoztunk.

— Az ám. Maga egyedül jött fel?

— Dehogy. Tirpákóvicsékkal vagyok. Magam sem tudom, hogy maradtam el tőlük. Jöj-jön, kísérjen le. Ok bizonyosan a Mária-képnél lesznek.

És megindultak egymás mellett... Egyik sem szólt egy szót sem. Az erdő ünnepélyes mély csöndjében csak az évről-évre összegyűlt száraz falevelek zizzentek meg léptek alatt.

..Egyszer csak a leány hirtelenül megállott.

— Ne siessünk ugy, mert hamar ott leszünk.

Raáby kérdőleg nézett rá.

— Valamit szeretnék mondani magának. — Várom.

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

ba csöndes magányában. Persze, hogy is lehetne nagy ember, a kinek nevét csak olykor, ha nyomtatva olvastuk.

Am azoktól a magyar író és újságíró csak dolgozik szerényen tovább. Nem panaszkodik, nem lesz szociálista és nem fenyegetődik, hogy kivándorol az országból. Ő miattuk ugyan ne fájjon egy kongresszusnak se a feje, csak meglesznek ők valahogy ebben a hazában. Bizony elhíhetitek, hogy a magyar író semmivel sem talál több megértést, több méltánylást itt, mint az a nép, a mely fölcsedi sátorfáját, hogy túl a tengeren jobb hazát keresen s a magyar író házában csak oly gyakori vendég a végrehajtó, mint a föld népének portáján.

Es mégis, fájdalom, szinte bizonyos, hogy a mint az újságírók és írók itt maradnak panasz nélkül az országban, a hazájától elszakadni készülő népet a kongresszus sem fogja tudni visszatartani a kivándorlástól. Hiszen szó sincs róla, szép és nemes célja volt a temesvári tanácskozásnak, és bár a határozatai nem voltak épen jelentősek s bár eredménye aligha lesz, a tanácskozás lefolyása érdekes és tanulságos volt. A szegény népet a boldogulás vágya csábítja az idegenbe, a melynek életét, viszonyait jobbnak tartja, mert — nem ismeri. A nyomoruság és az ismeretlenek a varázsa vonzza kifelé a népet s a lelketlen, hazátlan bujtogatók, a kik a részvét álarcában közelednek a néphez, a mely csak a maga baját és keserűségét érzi, hazaáruló vágyakat és vonzódásokat ültetnek a szívébe az idegenhez, ellenséget nevelvén belőle az országnak, a melynek földjén él. *Láng* Lajos, nemes, hazafias buzgólkodása, a melylyel a kis embert, a föld népet ki akarja ragadni a nyomoruságból, sajnos, kárba vész a bujtogatók mézes beszéde miatt, a kik kizsákmányolják a nép nyomoruságát, hogy ekkép Magyarországot megfosszák, megrabolják gyermekei szeretetétől.

Igaz, szenved a nép, de édes istenem, melyikünk nem szenved? A fájdalom és buja koldus viskójától utat talál a trónok magasáig. Ettől nincs megkímélve senki, a kit hátán hord a föld. De hogy miképpen kell elviselni a fájdalmat és csapást férfiasan, erősen, megrendülés nélkül, arra egy őszhaju, elméjében bölcs és

szívében igaz öreg ember nyujtsa nekünk példát. Ez a bölcs és igazszívű öreg nem kisebb ember, mint Magyarország apostoli királya, a ki most lép át a 72-ik év mesgyéjén, de az ő 72 éves válla soha egy pillanatra sem roskadt meg, tengernyi csapásnak reászakadt sulya alatt.

Ez az őszhaju bölcs a szenvedések iskolájában tanulta meg, hogyan kell gyógyítani a szíveken rágódó fájdalmat, hogyan kell enyhíteni a saját fájdalmát azzal, hogy balzsamot csepegtet mások sebére. Martirkorona vonná glóriáját homloka körül, ha annál fényesebb glóriát nem adott volna neki milliók ragaszkodása. Sirba szállottak előtte sokan gyászos, hirtelen, sőt erőszakos halállal is és megtörtént — de csak egy pillanatra, — hogy leike megingott és ajka arra a keserű panaszra fakadt, hogy őt nem kiméli a sors semmi csapástól. De aztán kiegyenesedett, mert acél volt a lelkében a kötelesség tudás. Abba fogódzott, az segítette neki elviselni mindazt, a mit a sors kimért.

Olyan kötelességtudó fejedelem alig volt még ebben az évszázadban. Bámulatos a tevékenysége, a munkakedve, az odaadása uralkodói teendőihez. Most, hogy átlépi a 72. esztendő, változatlanul tetterős és munkabíró s nem is egy szakmában, hanem az uralkodás százféle ágában.

A jó király távol van most hű magyarjaitól, születésének évfordulóján nem ünnepelhetjük szívünk és kedvünk szerint. Am a szeretetet nem lehet hallgatásra kényszeríteni, kitor az egyetlen üdvkiváratban, a mely bejárja az egész országot: tartsa meg sokáig az Isten a mi szeretet királyunkat!

TÁVIRATOK.

A kongregációs iskolák.

Lesneveu, aug. 10. Tegnap ideérkezett két tanító-apáca, hogy a folgeoti, ploudanieli és st.-méeni iskolákban tanító apácákat fejedelemasszonyuk nevében felszólítsák, hogy *visszatérjenek az anyaországba*. A felszólítás azonban eredménytelen volt. Az alprefektus és Larnac parancsnokló tábornok megállapodása értelmében Brestből 300 katonát visznek Ploudalibe

Aztán eszébe jutott, hogy mily fényes alkalom van reá, megboszulni ezen a gögös leányon multkori sértő viseletért. Pillanatig még habozott, mielőtt felelt volna. Majd eszébe jutott a szegénység s egy nélkülözéssel telt hosszú élet. Ennek a behatása alatt történt, hogy nyugodtan mosolyogva pödörte meg tömött fekete bajuszát.

— Láss, ez nagyon szép magától, hogy ilyen bizalommal viseltetik hozzám. Es én, mint igaz jó barátja, nem tanácsolhatok magának egyebet, mint hogy fogadja el Tirpákovic ajánlatát.

A lány úgy érezte magát, mintha a föld megmozdult volna lábai alatt. A másik pillanatban azonban halk, de nyugodt hangon szólott:

— Köszönöm a jó tanácsot. Tudtam, hogy magában nem csalódom.

Aztán megindultak a lejtőn lefelé. Csak pár lépést tartott az ut, de mind a kettőnek úgy tűnt föl, mintha órákig haladtak volna egymás mellett.

Odalent a szökőkút körül nevetgélő tarkaruhás hölgyek és életvidor férfiak sétáltak a katonabanda hangjai mellett. A napsugár derülten kacagott az égről.

Es ennek a két embernek még évek múlva is nagyon sokszor eszébe jutott ez a derült tavaszi nap, a mikor mindketten olyan igen boldogtalannak érezték magukat.

és 160 katonát Folgeotba, Proudaniéből pedig 150 katonát St.-Méennebe megy.

Az orosz admirális Konstantinápolyban.

Konstantinápoly, aug. 15. Hír szerint Tirtov tengernagy, a földközi-tengeri hajóraj parancsnoka legközelebb hivatalosan ideérkezik és a szultán fogadni fogja. A tengernagynak nincs különös megbízása a cártól. Közelebbi részleteket még nem tudnak erről a látogatásról.

A venesuelai fölkelés.

New York, aug. 15. Egy villemstadi távirat *Managuas* tábornokkal, a barcelonai fölkelők vezérével folytatott beszélgetésről ad hírt. *Managuas* azt mondotta, hogy az idegenek meg lehetnek győződve róla, hogy *semmiféle nyomást nem fognak rájuk gyakorolni*. Azt mondotta továbbá, hogy a fölkelőknek 27 ezer-ezer emberből álló és még nagyobb csapatjuk van és hogy az országnak két harmadrésze már hatalmukban van.

A munkakiállítás megnyitása.

— Az Aradi Közlöny tudóstíjójától. —

Arad, augusztus 16.

A tegnapi ünnepen nyitották meg az iparos segédek és tanoncok Arad-kerületi munkakiállítását, melyet, mint a vidéki ipar fejlettségének tanúságát, örömmel üdvözöl mindenki, aki a honi ipar előhaladását szíven viseli.

A templom-utcai fiu-iskolában, hol a kiállítást elhelyezték, ünnepies formában ment végbe a megnyitó pénteken délelőtt tíz órakor, nagy közönség jelenlétében.

A kiállítást *Kristyóry* János, a kereskedelmi és iparkamara elnöke nyitotta meg. Elmondta beszédében, hogy a kereskedelemügyi miniszter felkérése folytán a kamara vállalkozott a kiállítás rendezésére, azzal a céllal, hogy a kerületi iparostanoncok, segédek és munkásoknak ismét alkalma nyíljon ügyességük és szolgalmukat bemutatni, hogy ez által a további fejlődésükre ösztönzést, buzgalmat nyerhessenek.

Az éljenzéssel fogadott beszéd után, a megnyitást harangszó jelezte. Hönig Frigyes kiállított harangját húzták meg.

Ezután a közönség nagy érdeklődéssel fogott a kiállított tárgyak megtekintéséhez. Többek között ott voltak: *Institoris* Kálmán polgármester, *Salacz* Gyula országgyűlési képviselő, *Schill* József vármegyei főjegyző, *Berán* Antal ipartestületi elnök, *Tedeschi* Viktor a kereskedelmi testület elnöke, *Eles* Armin kamarai elnök, *Marschall* Lajos dr. és *Edvi-Ilés* László kamarai titkárok, *Kiss* Ferenc ipartestületi titkár, számosan az iparos osztály köréből és mások.

A kereskedelmi és iparkamara elnöksége a kiállítás megnyitása alkalmából táviratilag üdvözölte *Láng* Lajos kereskedelemügyi minisztert, a kinek anyagi támogatásával jött létre a kiállítás.

A távirati üdvözlésre a délutáni órákban *Versec*-ről, a hol a miniszter az ottani mezőgazdasági- és ipar-kiállítás megnyitásán időzött, a következő válasz érkezett:

A kerületi tanonc- és segéd-kiállítás megnyitása alkalmából hozzám intézett szíves üdvözlésükért köszönetemet kifejezve, köszönetet mondok munkásságuknak a legjobb sikert kívánom.

Láng.

A kiállítás, melynek a megnyitó napján és ma is sok látogatója volt, még nyolc napig marad nyitva. A belépő-jegyek ára 40 fillér, tanoncok és segédek részére 20 fillér.

A leány egy fűszálat tépett le és a fogai közé vette.

— De ha ilyen szigorúan néz rám, akkor nem tudom, hogyan kezdjem.

— Kérem, ha parancsolja mosolygok. Mindaketten elkényszeredett fesztelenséggel nevettek.

— Csak azt akarom mondani, hogy ez a milliomos Tirpákovic tegnap megkérte a kezemet.

— Dehogyan.

— Igen. Es én még nem feleltem neki. Két napi gondolkozási idő kértem. Egy álmatlan éjszakán hánykolódva az ágyban gondolkodtam a dolog fölött. Lehetetlen, hogy egyedüli boldogságot csak a vagyon adhasa az életben. Én nem szeretem azt az embert és azért mégsem tudom, mit feleljek neki. Hiszen nem vagyok olyan egész földhöz ragadt magam sem. Vagy ezer forint évi jövedelem maradt reám a szüleim után. Nem szorultam egészen a máséra. Sokat tépelődtem nagyon. Es az jutott eszembe, hogy magától kérek tanácsot. Tudom, hogy a multkor igaztalan voltam magával szemben. Kérem, ne haragudjék azért reám. Adjon nekem tanácsot mit tegyek? Mit feleljek Tirpákovicnak?

A mint ott állt szerényen, megalázkodva, piruló arcával, könnyű fehér ruhájában az ifju előtt, olyan édes, kívánatos jelenség volt, hogy Raáby majd elnyelte a szemével és nézte, mohó vágygyl.

A biztosítás kiterjed minden oly balesetre, amely akár otthon, akár utközben, kocsin, hajón, vasuton, hadgyakorlaton történik és halált, vagy rokkantságot okoz.

A Thököly-intézet rendezése.

(Egy aradi ember alapításának története.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A *Rendeletek Tárában* fontos miniszteri intézkedés jelent meg: végleges szervezési szabályzata egy híres intézménynek, a melynek alapját Arad város egy nevezetes emberek, az aradi szerbek büszkesége tette le: a *Thökölyánumnak*. A rendelkezések abban kulminálnak, hogy a Thököly-Intézet vagyona teljes biztosíték mellett, jelzálogos, tehát nagyobb hozadéku kölcsönökbe való befektetés végett, a teljes bizonnyalra érdemes kongresszusi választmány kezelésére bizatik, az intézet szellemi vezetésére és igazgatására pedig válogatott s intelligens szerb elemekből patronátus alakították a mindenkori budai szerb püspök elnöke alatt.

Ebből az alkalomból föllevevén a *Thököly-intézetnek* történetét, a melynek azonkívül, hogy az alapítója aradi emuer volt, több bennünket érdeklő adatai vannak.

Thököly Száva királyi tanácsos, aransarkantus vitéz, több nemes vármegyének táblabírája s az 1790. évi nevezetes országgyűlésen Csanádmegye követe, a görög-keleti vallású és szerb eredetű, híres *Thököly-család* kevermesei és vizesi ágának utolsó sarja, még életében, 1838. évi augusztus 31-én tett alapítványát 1840. évi szeptember hó 6-án kelt s két év múlva bekövetkezett halálával, 1843. október 7-én kihirdetett végrendeletével megerősítvén, Ebben Pesten, a Zöldfa-utcában egy nagyobb és annak szomszédságában egy kisebb házat ezenkívül *Aradmegyében 35 fél láncc földet* és 108.000 forint készpénzt oly céllal és rendelkezéssel tett le alapítványul, hogy annak jövedelméből a magyar szent korona országából származó, görög-keleti vallású, szerb nemzetiségű ifjak felsőbb tanulmányaik elvégzésében segélyeztessenek és pedig oly módon, hogy a Thököly-intézet nevét viselő pesti nagyobb házban szabad lakást és teljes ellátást élvezzenek s tanulmányaikat a pesti m. kir. tudományegyetemen folytassák, kifejezvéen kívánságát, hogy intézetében szerb nemzetiségű, de hazafias szellemű és a magyar kultúra hatása alatt álló nemzedék neveltesse. Ez alapítványának kezelésére s az intézet felügyeletére Thököly a Pesten székelő *Maticza Szerpszka* nevű irodalmi együletet rendelte, mely egylet abban az időben alakított néhányszáz magyar érzelmű, hazafias szerb által akkor, amikor a nemzeti-ségi viszályok még teljesen ismeretlenek voltak s a szerbeket is, miként a magyarokat, a magyar haza iránti igaz szeretetnek lángja hevítette.

Az 1848. év tavaszának eseményei — úgy lehet számító irányítással — a szerbek hazafias hűségét, nagyon csekély kivétellel, elsöpörték s nagyon rövid időre azután, hogy a magyar a szerbvel vállalva küzdött a közös ellenség, az országot elnyomó török hadak ellen, ádáz ellenségekként állott egymással szemben a két testvér.

Thököly intézete a szabadságharc leverését követő időben nem virágozhatott fel, stagnált. A Maticza, amely működésének körébe — tán épp a bécsi barátság révén — a politikát is bevonta, 1863. évben székhelyét Ujvidékre tette át, ahol nemsokára reá, 1886. évben, vele szoros kapcsolatban megalakult az Omladina. A székhely áttételének körülménye lehetetlenné tette a Thököly-intézet felett való eredményes felügyeletet, a nemes alapító intencióinak megvalósítását. A pesti Thököly-intézetet nem lehetett a Maticza kezén meghagyni s nem lehetett tűrni, hogy az ország szívében hiányos el-

lenőrzés és felügyelet mellett a teljesen más intencióval bíró Thököly-intézet, céljától nemcsak eltereltesse, hanem melegágyává tétessék a hamis jelszavakkal felbuztatott, egységrontó nemzetiségi aspirációknak, Thököly, a jó, a nemes hazafi tiszta, becsületes cégére alatt.

A király 1871. október 28-án kelt legfelsőbb parancsából tehát, — miután az előzőleg Budapestre való visszatérésre felhívott Maticza a visszajövetelt megtagadta, — a budapesti Thököly-intézet igazgatása és szellemi felügyelete, a Maticától elvételével s elrendeltetett, hogy „mindaddig, míg erre megfelelő felekezeti közeg találtatnék,“ a Thököly-intézet igazgatása és szellemi felügyelete a pesti szerb egyház-közösgre bizassék.

Ez azonban nem volt végleges rendezés. A *Rendeletek Tárában* megjelent intézkedés szabályozza végre a kellőkép a Thökölyánomot, az aradi szerb granicsár korszak híres emberének alapítását.

Pável püspök alapítványai.

(Veszendő százezrek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Pável Mihály nagyváradi gör. kath. püspök hagyatékának leltározása során *Toszt* miniszteri tanácsos olyan fölfedezést tett, mely hivatva van nagy feltűnést kelteni. A tanácsos a leltározás munkája közben arról győződött meg, hogy az elhunyt püspök fejedelmi alapítványainak legtöbbjéről *nem készített alapító leveleket, amit a kormány útján a királyhoz kellett volna jóváhagyás végett terjeszteni.* Ilyen módon a törvény értelmében az alapító levél nélkül tett fundációk értéküket veszítik az alapvető halála után. Ha a törvényt már most alkalmaznák, rendkívül érzékeny veszteség sujtaná azokat a humanitárius és közmívelődési intézményeket, melyeknek a főpap jótékonyága ugyszólván létett biztosított. Ezt a veszedelemet azonban valószínűen el lehet kerülni oly intézkedéssel, hogy az alapító leveleket utólagosan terjesztik megerősítés végett a koronához, a mire nézve értesülésünk szerint történtek is egyengető lépések.

Nem lesz érdektelen megemlékeznünk azokról a nagyszerű alapítványokról, a miket *Pável* püspök tett kulturális és emberbaráti célokra, püspökségének utolsó 18 évében.

Első helyet foglal el ugy rendeltesét, mint nagy mérvét tekintve a Pável-féle egyház megyei segélyalap, melynek első alapját a boldogult püspök 1884-ben tette le 50.000 forinttal a káptalan kezéhez. Ezt követték évről-évre a tetemes alapítványok, úgy, hogy 1901. év végén részint befektetésekben, részint készpénzben, az alap 950.000 forintot tett ki. Ez alapítvány főösszegéből; 200.000 forint, a polgári leányiskolával egybekötött papileányvárház céljaira fordítandó, 20.000 frt a belényesi főgymnáziumi tanárok nyugdíj-alaptökejét, 33.000 frt pedig a nagyváradi gör. kath. finővelde ingyenes eltartásban részesülő növendékeinek ruházattal való ellátására szolgál. Ezenkívül 17.950 forintot tett le a budapesti *Ferencz József* intézetben nevelendő tanulók részére. A belényesi uralmi tiszték nyugdíj-alapjára 20.000 forintot helyezett el, misealapítványra 1000 forintot, a székesegyház kapujánál kolduló szegények között 1000 frt alapítványi tőke jövedelme osztandó ki mindezek összesen 998994 frt, 65 krt tesznek ki.

Hozzájárulnak még: a magyar képzőmü-

vészeti akadémia részére letett 6000 forintos alapítvány, valamint más hazai kulturális célokra az egyházmegye területén kívül letett alapítványai. A püspök jótéteményei mind fel sem sorolhatók. A nagyobb összegűek s legszembetűnőbbek: a nagyváradi görög kath. székesegyház belső készítésére: 35000 frt, a belényesi gör. kath. templom belső díszítése 6000 frt, a belényesi gör. kath. új lelkészlak felépítése: 6000 frt, a nagyváradi vízvezeték 10.000 frt a falusziatinal templom felépítése 25.000 frt, 1891. óta 60 lelkésznek külön-külön 100 forint segély, évenként 6000 forint. Ide számíthatjuk még a bihar füredi és szlatai fürdőt, melyek óriási költségen épültek és rendezettek be és még többbe került azok fentartása. Megemlítjük még a nagyváradi irgalmas rend kórházában levő Pável-féle alapítványi helyet, ami mintegy 50.000 forintnak felel meg.

Mindeme nagyszerű okmányok és alapítványok közül csak éppen azokról készített a püspök alapító levelet, a melyeknek különös súlyt és fontosságot óhajtott adni a királyi megerősítés által, de az alapítványok nagy részéről nem intézkedik az alapító levél. Ennek a sajnálatos mulasztásnak okát a néhai való jópásztor ritka szerénységében találják. Pável Mihály ugyanis jóságának gyakorlása közben kerülte a feltűnést, s inkább titkon cselekedett jól, csak hogy a nyilvánosság tudomást ne vehessen bőkezűségéről.

Toszt miniszteri tanácsos a jótékony intézmények megvédése tekintetéből a felfedezésről tett jelentésével kapcsolatosan azt javasolta a kormánynak, hogy az alapító leveleket kivételesen utólag terjeszse föl a Felsőház jóváhagyás végett.

A német trónörökös szerelmi regénye.

(A császár meghasonlott a fiával.)

Arad, augusztus 16.

A párisi *Matin* című ujság, mint már jeleztük, a „A két sas regénye“ címmel cikksorozatot kezdett meg, amely rövid idő alatt európai szenzáció lett. Nem kevesebbről van szó a cikkekben, mint hogy a német császár meghasonlott a legidősebb fiával, a német trónörökösrel, mert a trónörökös beleszeretett egy angol missbe, akit el akar venni feleségül. Bár a „Matin“ váltig erősíti, hogy a cikksorozat igazságáért elvállalja a felelősséget, több körülmény mutat rá, hogy a német trónörökös szerelmi regénye nem más, mint kis magból a nyári melegben kikelt szenzáció. A „Matin“ cikksorozatából eddig két cikkely jelent meg, a folytatásuk el is fog maradni, mert a szerelmi regény hősnőjének, az angol missznek az anyja tiltakozott a cikksorozat folytatása ellen és a „Matin“ eleget tett az anyja kérésének.

A *Matin* az első cikkben csak annyit árult el, hogy a német trónörökösnek heves jelenete volt atyjával, a német császárral, aki kérdőre vonta, hogy hová tűnt el a *Viktoria* királynőtől örökölt gyűrűje, amelyet rendesen viselni szokott. A trónörökös első fölhívulásában azt felelte, hogy le akar mondani rangjáról, a trónról, melynek várományosa, az egész birodalomról. Vajjon kinek a kedvéért? Második cikkében ezt is elárulja a párisi lap. A német trónörökös angliai utazása alkalmával megismerkedett egy *Deacon Gladys* nevű dúsgazdag amerikai leánnyal, Marlborough hercegné fogadott leányával. Miss Deacon családja éppen olyan ismert, aminő előkelő a trónörökös családja. Atyja *Deacon Parker* kilenc esztendővel ezelőtt Cannesban agyonlőtte *Abeile* francia diplomatát,

akiról azt hitte, hogy viszonya volt feleségével. Bár, kiderült, hogy az asszony ártatlan volt, a zsüri mégis csak egy esztendei fogságra ítélte a gyilkost. A börtönben saját ruháját használhatta, megtarthatta szakállát és négy és fél hónapi fogság után föltételesen szabadon is bocsátották. Közben felesége válópört indított ellene és a bíróság ki is mondta a válást. A házaspár leányát a férjnek ítelték oda. Atyja azonban nem nevelhette fel a leányt, mert kalandos, nyugtalan életet élt, anyja pedig a bíróság döntése következtében nem viselhette gondját. Ekkor *Marlborough* hercegné, aki *Vanderbilt*-leány, vállalta el a gyönyörűen fejlődő leányka nevelését és bevezette a legelőkelőbb angol társaságba. Deacon Gladys kissé magas alakú, melankolikus természetű, ábrándozó leányka.

Amikor *Frigyes Vilmos Ernő Viktor*, a német trón örököse, aki 1882-ben született, megismerkedett a bájos amerikai misszel, még nem volt huszesztendő. Nagyon jól érezte magát *Marlborough* hercegné vidéki birtokán. Délelőttönként künn a mezőn vidám fecsegés és nevetgélés közben folyt a lawn-tenisz-játék, az estét pedig fesztelen családi körben töltötték el együtt. A szentimentális természetű hercegnek megtetszett a szép amerikai leány és tüzesen udvarolni kezdett neki. A leány elpirult, de nem szólt semmit. A herceg ismételte forró vallomásait, mire a kis missz elhalványodott és elfutott. Ez csak megerősítette a herceget érzelmeiben, és nyíltan bevallotta szerelmét. Ki tudná elbeszélni e bájos szerelmi regény összes téziseit? Lehetséges, hogy missz Deacon elmondotta a dolgot *Marlborough* hercegnének és ennek tanácsa szerint járt el, amikor egy nap így szólott *Frigyes Vilmos* herceghez:

— Uram, szeretem önt épp úgy, amint ön szeret engem. De önhöz és magamhoz is méltónak fogja tartani, ha azt kívánom, hogy vegegyen el feleségül, de nem titokban és morganaikusan, amint családjának egyes ágaiban szokás volt, hanem nyíltan törvényesen, úgy hogy mindenki tudjon róla.

Elképzelhető, minő belső harc folyt le a fiatal herceg lelkében. De szerelme győzött habozásán. Három nappal azután, hogy missz Deacon az előbb említett ultimátumot vele közölte, a herceg fölkereste ismét a leányt s egyszerűen így szólott hozzá:

— Ime, fogadja szerelmem zálogát. Fogadja el ezt a gyűrűt, amely szent emlékem. Egy talizmán, amelyet dédanyám, Viktória királynő maga ajándékozott nekem és megígértette velem, hogy csak jövődő feleségem kedvéért fogok tőle megválni. Megesküdtem rá. S ime, most önnek adom.

S ezekkel a szavakkal a leányka ujjára huzott egy egyszerű arany gyűrűt.

Ez a magyarázata annak, hogy a német császár miért vonta felelősségre a fiát Viktória gyűrűje miatt. A „*Matin*” hozzáteszi, hogy Vilmos császár mosolyogva hallgatta fia vallomását és kijelentette, hogy fiatal korában neki is volt ilyen regénye. A „*Matin*” cikkeihez, mint már fentebb mondtuk, Deacon kisasszony anyjának is volt szava. Megtiltotta a *Matinnek* hogy leánya nevét tovább is emlegesse kijelentette, hogy a szenzációs szerelmi regénynek nem egyéb a magja mint az, hogy leánya és a német trónörökös mintegy negyvennyolc óráig laktak egy földél alatt a *Blenhoim*-kastélyban *Marlborough* hercegné gondos figyelme közepett. A „*Matin*” erre elállt a további cikkek közlésétől.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* **A színházi buffet sorsa.** Az aradi nyári színház mellett *Nagy Lajos* vendéglős buffetet rendezett be s ennek számára pavillont építtetett fából. A buffetre azon a címen kapta meg a kizárólagossági jogot, hogy ő a bérítője a *Baross-kioszknak*, melynek a buffet kárt okozna, ha más vendéglős kezében volna. A folyó év végén azonban a kioszk bérlete lejár, és a buffet joga az új bérítőé lesz. Erre való tekintettel *Nagy Lajos* most ajánlatot tett a városnak, hogy a pavillont vegye meg tőle. Az építési áról ajánlatában harminc százalékot hajlandó engedni. A tanács mai ülésén foglalkozott az ügygel és áttette az ajánlatot az építészeti bizottsághoz.

* **Füzet Mangráról.** *Részletek Mangra Fazul viselt dolgairól* címen füzet jelent meg, melynek *Papp János* nagyváradi újságíró a szerkesztője. A füzet *Aradon Révész Nándor* könyvkereskedésben kapható ötven fillérért.

* **A Zenélő Magyarország zongora és hegedű zenemű folyóirat** most megjelent 16 dik füzet a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. *Hubert Sándor* „Pásztorfiu furulyázik a réten.” II. *Parti Ferenc* „Még azt vetik a szememre” magyar dalokat. III. *Lányi Ernő* „Beata es” ének és harmoniumra. IV. *Cipollone Alfons* „Dal szöveg nélkül” Lied ohne Wort. V. *Sousa Fülöp* „Amerikai harci” indulót. A havonta kétszer és mindenkor ily változatos és aktualis zeneujdonságokat közlő zenemű folyóiratot zenekedvelőink különös figyelmébe ajánljuk. Előfizetési ára 1/4 évben 6 füzetre (66 zeneoldatra) 3 korona. Előfizethető a most folyó III. évfolyamra, valamint az előző évfolyamokra is a *Zenélő Magyarország* zenemű kereskedésében Budapesten, VIII. Józsefkorut 22/24, honnan mutatványfüzetet 60 fillérért bérmentve küldenek.

A kiegyezés — nem sikerült.

(Miniszterelnökök a királynál.)

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, augusztus 16.

A monarchia két miniszterelnökének legutóbbi tanácskozási turnéja, mely a mai királyi audienciával ért véget, nem hozott megoldást és megállapodást a hosszúra nyúlt kiegyezési tárgyalásokban.

Félhivatalos távirat jelenti *Ischből*: *Szell Kálmán* miniszterelnök, a ki ma reggel hét órakor *Tásztélyi* dr. miniszteri titkár kíséretében ideérkezett és az „*Elisabeth*”-be szállott, nyomban megérkezése után az ugyanazon szállóban lakó *Körber* dr. osztrák miniszterelnök látogatását fogadta. Délelőtt 11 órakor a két miniszterelnök együttes kihallgatáson volt ő Felségénél, hogy jelentést tegyenek a kiegyezési tárgyalások eddigi eredményéről és a még fennálló differenciákról.

Mivel ő Felsége eddigi rendelkezések szerint holnap *Ausseeba* megy, holnap az együttes kihallgatást nem folytatják. *Szell Kálmán* miniszterelnök *Körber* dr. osztrák miniszterelnök sürgős meghívására a holnap délelőttöt még itt tölti. Holnap délelőtt *Szell Kálmán* miniszterelnök mindenestre elutazik, mert hétfőn reggel Budapesten óhajt lenni, hogy jelen legyen a király születésnapja alkalmából tartandó misén s az általa ez alkalommal adandó diszebeden.

Egy bécsi távirat szerint a kormányelnökök mai audienciája nem hozott végleges döntést a kiegyezésben s a tárgyalásokat továbbra is folytatni fogják. A *Neue Freue Presse* szerint a fennforgó differenciák a vámtarifák dolgában álltak elő a szövö-, vas- és fém-iparra nézve.

A *M. T. I.* félhivatalos jelentése a következőket írja az audienciáról: „Ma délelőtt 11 órakor *Szell és Körber* miniszterelnökök beható jelentést tettek a ki-

rállyal a kiegyezési tárgyalások állásáról. Az audiencián szóvá tétetett a kiegyezési kérdések egész komplexuma, beleértve a vámtarifára vonatkozó vitás kérdések is. E hó 22-én újabb konferencia lesz a szakminiszterek bevonásával. Ezt a konferenciát Budapesten, vagy Bécsben tartják meg.”

Eszerint a kiegyezési tárgyalások most sem vezettek olyan eredményre, melyet az optimisztikus politikusok vártak, akik azt remélték, hogy a király előtt tartott tanácskozáson végleg eldőlt a kiegyezés kérdése s a vitás kérdésekben megállapodásra jutnak.

A két óráig tartott tárgyalás után a két miniszterelnök a *Hotel Elisabeth*-be ment s ott együtt ebédeltek meg.

Képviselő és miniszteri tanácsos.

(A fonógépek szenzációja.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Néhány hét óta szoktalan sajtótámadások érték *Szterényi József* miniszteri tanácsost, a kereskedelemügyi miniszterium ipari osztályának főnökét. Az ügy hol elaludt, hol újból lángra lobbant, míg végre mostmár bünyefitő följelentések és lovagias ügyek vannak készülődben. Az ügy előzményei, a melyekről röviden már megemlékeztünk, ezek:

Az Engel-féle cég nemrégiben fonógépet konstruált, melyet benutatót a kereskedelmi miniszteriumnak, azzal az ajánlattal, hogy a gép igen nagy hasznára volna a székelységnek ha az állam kiosztana közöttük néhány ezret. Az ajánlathoz mellékelve volt *Lázár Pál* műegyetemi tanárnak a gépekről való igen kedvező véleményes jelentése is. Egyidejűleg *Györffy Gyula* országgyűlési képviselő, mint a nevezett Engel cég ügyvédje is közbenjárt a miniszteriumban, sürgetve a fonógépek állami megrendelését.

Ami ezután történt, azt a *Magyarság* így adja elő: *Szterényi József*, a kereskedelmi miniszterium ipari osztályának főnöke, a benyújtott ajánlatra maga biztatta *Györffy Gyulát*, hogy a próbákat éppen az ő kerületben ejteti meg és azzal kecsegtette, hogy a gépeket feltétlenül kiosztatja a székelység között. Megjegyzendő, hogy mielőtt *Györffy Gyula* a fonógép ügyében interveniált volna, *Szterényi* a fonógéppel már *Miaván* kísérletet tétetett és e kísérletekről ekkor *Rejtő* tanár kedvező véleményt adott. Ekkor *Hegedüs Sándor*, *Szterényi* ajánlatára a gépet a máramaroszigeti kiállításra leküldötte s ott a helyszínén megdicsérte és a Kereskedelmi Részvénytársaság jelenlevő képviselőjének figyelmébe ajánlotta. Ez alapon aztán *Szterényi* maga volt az, aki a Kereskedelmi Részvénytársaság és *Engel Kálmán* között oly értelmű szerződést kötött, hogy a gépekhez szükséges nyersanyagot a *Kereskedelmi Részvénytársaság* szállítja és átveszi a kész anyagot. E szerződést *Szterényi* azután *Hegedüs* miniszterrel jóvá is hagyatta. A fonógép ügye ekkor a legjobb stádiumban állott. Ekkor azonban váratlanul *Szterényi* álláspontja megváltozott. *Györffy Gyula* sürgetéseire egy más vállalat üzletvezetőjének elitől levelét mutatta föl és mikor *Györffy* ezzel szemben *Lázár Pál* kedvező véleményére hivatkozott, *Szterényi* két magasállású hivatalnok előtt kijelentette *Engelnek* és *Györffynek*, hogy *Lázár Pál* véleményes jelentése elkallódott. Ugyanez történt, hogy a többi székely képviselők, kik csupán a sajtó útján vettek tudomást a dologról, megegyeztek abban, hogy az akciót közös

erővel támogatják. Ennek kezdeményezéseként egyik ellenzéki képviselő interpellációt akart bejelenteni a képviselőházban, de ettől egyelőre, Györfly Gyula kérelmére, elállott. A megbízott képviselő nem interpellált, de állandó figyelemmel kísérte Sztéryni működését. Ekkor történt, hogy Sztéryni kijelentette, hogy Engel gépének ügyét végleg elejti, mert nem akarja, hogy Engel hasznát huzzon belőle. Ekkor Engel akkori megbízottja kijelentette, hogy Engel a gépet ingyen átengedi az államnak és kérte Sztérynit, hogy ily módon segítsen a székelységen. Ez önzetlen ajánlatra Sztéryni e — bizonyára csak idegességéből eredő — kifakadással felelt:

— Mit bánom én, ha fel is akasztják magukat a székelyek.

Ettől fogva a székely képviselők megszaktottak minden érintkezést Sztérynival.

Eddig a *Magyarság*. Tegnap aztán ugyan e lap közölte Györfly Gyulának egy levelét Láng Lajos kereskedelmi miniszterhez, melyben igen hevesen kifakadt Sztéryni ellen, a többi közötti olyan „egyénnek nevezve őt, akitől multjánál fogva elégtételt nem kérhet“, tehát a bíróságnál jelenti föl. Most azután az ügynek további fejleményei vannak. Mindenekelőtt a *Magyar Szó* aról értesül, hogy a kereskedelmi minisztériumban nem kallódott el Lázár Pál híres szakvéleménye a fonógépekről, egyszerűen azért, mert ilyent ő tőle, mint aki a dolgokhoz nem ért, nem is kértek, tehát nem is adhatott. Másrészt a Rejtő-féle vélemény kedvezőtlen volt a gépekre. Sztéryni nyilatkozatát is közli az utóbb idézett újság, a mely szerint a miniszteri tanácsos újságháborúságot nem akar és a bíróságra bizza az ügyét. Egyben azonban a sértő passzusért, mely Györflynek a kereskedelmi miniszterhez intézett levelében foglaltatik, Sztéryni lovagias elégtételt kért és megbizta volna két barátját, hogy nevében provokálják Györflyt.

A homályos ügyben valószínűleg fordulat történik, mert a fővárosba várják Láng Lajos minisztert.

Az ügyre nézve újabban a következő táviratot vesszük:

Sztéryni miniszteri tanácsos a *Magyarság*-ban, Györfly Gyula lapjában megjelent támadások miatt *fejelemény vizsgálatot kért maga ellen*, a melyet Láng Lajos kereskedelmi miniszter *el is reendelt*, meghagyva annak sürgős foganatosítását.

Sztéryni ma nyilatkozatot tesz közzé, a melyben kijelenti, hogy ma önmaga ellen fejelemény vizsgálatot kért, egyúttal várja Györfly Gyula orsz. képviselőnek *bünyvádi feljelentését*, hogy alkalma legyen a nyilvánosság előtt megismertetni az ügyet, a mely megtámadtatása alapjául szolgált.

SPORT.

+ **A vadászok napja.** A törvény szerint augusztus 15-től kezdve szabad a nyulra vadászni, de a jó vadász, aki a vadállományra ad valamit, ilyenkor még nem lövi a nyulat, mert a nyul sem alkalmazkodik a törvényhez és bizony sok még ilyenkor a vemhes. Egyébként a fűrj, fogoly és egyéb puszkacsőre való szárnyasok vadászata már semmi akadályba sem ütközik. Ropogtatják is már fegyverüket a nimródok, akikre rég várt nap virradt augusztus 15-ikével.

+ **Az aradi uszóverseny.** Hétfőn este záródnak a nevezések a folyó hó 24-én tartandó uszóversenyre, melyet az *Aradi Athletikai Klub* rendez. Nevezések *Lészai Ottó* kapitányhoz (Arad, Karolina-utca 2.) címzendők. Nevezési díj: öt korona, a rendező klub tagja számára két korona.

Letartóztatás a lóversenytéren.

(A budapesti turf hírnél.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A budapesti lóverseny pályán a totalizátor tisztviselőinek már több ízben föltűnt, hogy hamisított tikettek kerülnek forgalomba. Most azután óvatosabbak voltak a tikettek beváltásánál s a detektívek is nagyobb számmal leselkedtek a turfon, hogy rajtaüssenek a csalákon. A banda csakugyan megkerült: három embert tartóztatott le a rendőrség, a kiket hamisított tikettek eladásán ért.

A budapesti rendőrséget bizalmasan értesítették, hogy *Szakovszky* Nándor foglalkozás nélküli ember, aki azelőtt gépész volt, a külföldi lóversenyeken, legutóbb *Kottlingbrunnban* hamisított tikettekkel üzérkedett. Csalását olyképpen rendezte, hogy a gyengébb lovak számaival látta el a hamisított tikettet, amelyeket ezután hiszékeny embereknek eladott.

Tegnap a budapesti lóverseny negyedik futama után *Primus* detektív tetten érte *Szakovszky* társát *Szalay* József 60 éves asztalost, amikor egész csomó ilyen hamisított tikettet hozott forgalomba. Szalayt a detektív nyomban letartóztatta, *Szakovszkyt* pedig és a vele vadászásban élő *Cseresnyés* Annát még a versenyek alatt előállították a VII. ker. kapitányságon. Miután a tényállást konstatálták, az előállítottakat, *Szakovszkyt* és kedvesét a Csángó-utca 26., Szalayt pedig Rőppentyű-utca 24. számú lakásukra igazolták.

A rendőrséget az utóbbi időkben figyelemzették arra is, hogy egyes budapesti kávéházakban, korcsmákban és pálinkamérésekben a *Vadász és Versenylap* fogadási irodájának hamisított tikejtjeivel csapják be a publikumot. A rendőrség széleskörű intézkedést tett, hogy ezeket a *zug-fogadási irodákat* szétugrassa.

Röpirat Mangra ellen.

(Nyílt levél a miniszterekhez.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Papp János, nagyváradai újságíró röpiratot adott ki „*Mangra Vazul viselt dolgairól*“, a melyet Széll Kálmán miniszterelnök és Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek ajánlott.

A röpirat Mangra Vazul multjának azon adatait csoportosítja, a melyek lehetlenné teszi, hogy őt a kormány az aradi román püspöki székből megerősítse. Megemlékezik a memorandum-pörről, az aradi tüntetésekről, Mangra oláhországi szerepléséről és egyéb adatokról, a melyek egy része jobbara ismeretes. A könyv utolsó fejezete a miniszterekhez van címezve. Ez a rész, a bevezető sorok után, így hangzik:

En nem tartozom sem fajilag, sem vallásilag ahoz a nemzetiséghez, amelynek egyik egyházi feje akar lenni Mangra Vazul. Engem pártoskodással senki nem vádolhat. Nekem tökéletesen mindegy, ha akár az egyik, akár a másik pápa lesz az aradi püspök, de mint magyar emberben, fölzudul bennem minden csöpp vér, hogy olyan pápa szöba is kerülhet ilyen magas méltóság betöltésénél, aki egész életében a legvadabb fanatizmussal tört ellenünk és évtizedekre kiható egyenlenségeket okozott a magyarság és az oláhság között s rosszabb szolgálót tett az országnak, mint akármilyen szomorú elemi csapás.

En, Kegyelmes Uraim, az oláhok között nőtem föl, oláh iskolában végeztem középiskolai tanulmányaimat s oláhok között élek mai nap is. Ismerem a nyelvüket, az érzéseiket, a szokásaikat és ismerem főképen az embereiket. Innen ismerem Mangra Vazult is, az ő magyarellenes izgatásait is. Tudom, hogy mikor hol

járt és tudom, hogy mikor mit csinál. Látom azt a nehéz küzdelmet, amit folytat, hogy tisztára mossa multját, amelyet ma valószínűleg sajnál, amelyet azonban jóvá többé semmivel nem tehet. Ha megbocsátják Mangrának a multat, szentül meg vagyok róla győződve, hogy eddigi működésének jutalmát fogja látni a püspökségben nemcsak ő, hanem hívei és barátai, a magyar állameszme legelkeseredettebb ellenségei. És el lehetünk készülve újabb memorandumokra, újabb izgatásokra, amelyekben Mangra Vazul talán nem fog éppen aktív szerepeket vinni, de amelyek mindenesetre az ő égése alatt fognak történni. Nagy veszedelem volna megteremteni ezt az állapotot ma, amikor a nép félig-meddig kijózanodott az izgatásokból s kezdi visszanyerni bizalmát a kormány és a hatóságok iránt. Jusson csak erőhöz Mangra Vazul és az ő diszes tábora, fél esztendő alatt ott leszünk, ahol a kilencvenes évek első felében. Mangra Vazul izgatásainak fénykorában voltunk s kérdés, vajon lesz-e erős kéz, amely ezeket az izgatásokat megfékezni tudja. Mert, ne feledjük el Kegyelmes Uraimék, hogy az oláhok anyagilag erősödtek ám azóta. Hatalmas pénzintézetek közül igen sok szívesen fogja támogatni újabb izgatások esetén a magyarellenes törekvéseket s azt is jó lesz tudni, hogy a nagyon is szegény oláh papok és tanítók ezeknek a pénzintézeteknek a zsebében vannak.

Az én szerény, de megdönthetetlen tényekre alapított véleményem szerint hazafiságot nem lehet várni olyan embertől, aki évtizedeken keresztül a magyarság, az állameszme ellen küzdött s aki folyton harcban állott nemcsak mi velünk, de a hazafias gondolkodású oláhokkal is. (Hiszen a Mocsanyi-pártnak soha sem volt nagyobb ellensége Mangra Vazulnál). Az ilyen embert püspökké tenni, főrenddé emelni nem hiba, hanem megbocsátatlanian bűn. Elhiszem én, hogy jó üzlet hazafiságot hazudni egy püspökségért, de több a nyilvános püspökséget adni — hazugságért.

Kegyelmes Uraim! Ismételten szíves figyelmükbe ajánlom az én becsületes, magyar írásomat!

TANÜGY.

Aradi felsőbb leányiskola.

— Iskolai értesítés. —

Az aradi városilag segélyezett magán felsőbb leányiskolában, mely a nm. vallás és közoktatásügyi minisztérium 47581/1902 sz. rendeletével nyilvánossági jogot nyert, f. évi szeptember hó 1-én az első, második és ötödik, hatodik osztály nyílik meg, a két legfelsőbb osztály azonban egyelőre az eddigi jelleggel.

A felsőbb leányiskola legújabb tanterve lényegesen eltér a polgári leányiskola tantervétől, főképen a tantárgyak száma és a végzendő tananyag nagyobb terjedelme tekintetében. Az eltérés már a második osztályban annyival inkább lényeges, minthogy itt már a francia nyelv kötelező tantárgy. A magasabb osztályokban a latin nyelv fakultatív tantárgy lesz, hogy azon növendékek, kik a főgymnasium hetedik osztályába akarnának felépni, ebből sikeresen vizsgázhassanak. A felsőbb leányiskolai oktatás általában kiváló súlyt fektet a hazai és idegen nyelveknak — francia, német, — hazai irodalomnak, nemzeti és világtörténetnek, a természettudományoknak, rajznak, kézimunkának a magasabb műveltség színvonalának megfelelő tanítására.

Az első és második osztályban beiratási-díj 20 korona, a tandíj évi 120 korona, mely havi részletekben is fizethető. A ötödik és hatodik osztályban évi tandíj 208 korona, mely szintén havi részletekben fizetendő. A felsőbb leányiskola hatodik osztályából a növendékek a tanítóképző harmadik osztályába vétetnek fel. Az átlépés megkönnyébbítésére az igazgatóság gondoskodni fog, hogy a növendékek a paedagógiát már az ötödik osztályban is tanulják.

Az intézettel kapcsolatos internátusban a jelentkezők évi 600 koronát fizetnek tíz havi részletben. A növendékek teljes ellátást nyernek, a legnagyobb gondozásban részesülnek s főleg a francia és német nyelvi társalgásban szereznek gyakorlatot. A zeneoktatás külön,

de mérsékelt díjjal jár. Az internátus igazgató-nője és fővezetője özv. *Sváby Pálné-Turcsányi Gizella*.

Minden az intézetre vonatkozó közelebbi felvilágosítással akár személyesen, akár levé-
lileg az igazgatóság készséggel szolgál. Beirat-
kozhatni naponként az igazgató lakásán (Lázár
Vilmos-ú Földes-ház, II em.) d. e. 11—12 vagy
augusztus 25-ikétől szept. 3-ikáig bezárólag az
intézet helyiségében, a városi *siketnéma intézet*
épületében, a Hassinger úcai leányiskola belső
udvarában (Rákócy-ú. 8) d. e. 11—12 és d. u.
2—3. Dr. *Somogyi Gyula*, az aradi városilag se-
gélyezett felsőbb leányiskola igazgatója.

(—) **Magánvizsgálat.** Az aradi községi pol-
gári fiúiskolánál a magánvizsgálatok augusztus
hó 30-án d. e. 8 órától kezdődőleg tartatnak meg.

(—) **Az aradi izr. hitközség elemi fiú- és**
leányiskolájában az 1902—1903. tanévre a be-
iratások f. é. augusztus hó 31., szeptember 1.
2 napján d. e. 9—12 óráig eszközöltek az
illető iskolahelyiségekben. Magán és javító
vizsgálatok ugyanakkor tartatnak. Az előadá-
sok szeptember hó 3-án veszik kezdetüket. A
beiratáshoz minden gyermek személyesen szü-
lői, vagy gyámja kíséretében tartozik megje-
lenni. Az I. osztályba csak oly tanulók vétet-
nek fel, kik életük 6. évét már betöltötték, mi-
ről a szülők esetleg az anyakönyvi bizonylatot
is bemutatni tartoznak. A tandíj mely félév-
enkint előre egyenlő részletekben fizetendő, ugy-
a helybeliek, mint a vidékiek részére az I. és
II. osztályban évi 16 korona, a III. és IV. osz-
tályban évi 20 korona és ezenfelül 60 fill.
könyvtári és 30 fillér az orsz. tanítói nyugdíj-
alaphoz csatolandó díjból áll; az évi tandíj első
fele a beiratáskor, második fele 1903. évi fe-
bruár hó első 8 napjában szolgáltatandó be a hit-
község pénztárába. Tandíjmentességet igénylő
szülők, vagy gyámok tartoznak ebbeli kérel-
műket augusztus hó 26. és 27. napjain a hit-
község jegyzői hivatalában előterjeszteni. Ké-
sőbbben jelentkeztek tandíjmentességre semmi
körülmények közt igényt nem tarthatnak *Stein-
hardt* Mór dr., iskola ügyvezető elnök.

(—) **Az aradi polgári leányiskolában** a ma-
gánvizsgálatokat szeptember hó 6-án tartják
meg.

Az aradi gyásznapi első megünneplése.

(Az első nyilvános beszéd Angliában.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A szabadságharc történeke annyi krónikása
közül s a negyvennyolcas relikviák annyi ku-
tatója közül egy sem tudott adatot találni arra,
hogy hol emlékeztek meg először nyilvános
gyásznapi keretében az aradi gyásznapi: 1849.
október 6. ról.

Okszerű következtetés szerint ennek a
gyásznapi itt Aradon kellett volna lefolyni,
a szomorú esemény színhelyén. A leveretést
követő elnyomatás alatt azonban szó sem le-
hetett arról, hogy erről az örökké emlékeztető
gyásznapi nyilvános gyásznapi keretében
lehessen megemlékezni, s innen van, hogy ok-
tóber 6-nak első évfordulóját *külföldön ülték meg*.

Egy szabadságharc emigráns naplója ugyan-
is, mely a minapában került nyilvánosságra,
a következő adattal felel meg erre a kérdésre:

A magyar emigránsok Londonban 1850-ben,
tehát már a legközelebbi évforduló alkalmával,
október 9-én gyász-istentisztelettel és szónok-
latokkal emlékeztek meg a tizenhárom vértanu
haláláról. *Rónay Jácint* magyarul szónokolt.
Az ő szónoklata volt az első nyilvánosan tartott
beszéd Angliában. Ő utána *Hinter* theologiai
kandidátus németül olvasott fel. *Pulszky Ferenc*
angol nyelven beszélt. *Rónay Jácint* latin nyel-
ven üdvözölte Itália száműzötteit, a mire
Augustin római menekült olasz szónoklatban
felelt.

Az első gyásznapi tehát az ország hatá-
rain kívül, Angliában folyt le, s ha külsőségek-

ben és arányokban nem volt nagyszabású, őszin-
teségében és lelki mélységében annál megba-
több lehetett egyrészt a szomorú esemény köz-
vetlenebb hatása folytán, másrészt ama tudat-
nál fogva, amely a magyar honfiakat a külföl-
dön az összetartózkodás szempontjából össze-
köti.

Meghiúsult merénylet a német császár ellen.

(Boszú a lengyelekért.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

A revali császártalálkozásnak volt egy olyan
epizódja is, amelyről nem adtak hírt a lapok,
de nem is adhattak hírt, mert a hatóságok ed-
dig a legnagyobb titokban folytatják a rej-
lyes ügyben a vizsgálatot. Arról van ugyanis
szó, hogy *Vilmos* császár ellen *Revalban* me-
rényletet akartak elkövetni és csakis egy orosz
tengerésztiszt éberségének köszönhető, hogy
a németek császára politikai gyilkosság áldo-
zata nem lett. A regényesen kieszt és meg-
hiúsított merénylet — egy előkelő rendőrségi
tisztviselő előadása szerint — a következőkép
történt:

Augusztus 7-én este 9 óra tájoan, mialatt
a *Hohenzollern* yachton a diner folyt, egy bárka
közeledett a yachthoz. A bárka orrán orosz
zászló lengett és benne négy matróz és egy
tengerészhadapród volt, akik valamennyien a
Standard cári yacht tengerészeinek egyenru-
hájába voltak öltözve. A yacht ügyeletes tisztje
lelent a lépcsőn, hogy megkérdezze az orosz
tengerészhadapródtól, mit kíván? Ez azt felelte,
hogy igen fontos és sürgős üzenetet hoz a
Standard yachtról *Tyrtow* tengeragnak, az
orosz tengerészeti miniszternek. Mialatt ez a
beszéd folyt, a *Standard* egy tisztje, a ki szin-
tén a meghívottak közt volt, véletlenül kilépett
a szalonból, ahol a német és orosz tengerész-
tiszték *Vilmos* császár asztalánál ültek. Ugyan-
ekkor a német tiszt fölvezette a hajó fedélze-
tére a kadétot. Az orosz tengerésztiszt kíván-
csiságból megkérdezte, hogy mi történik ott:
mire a német tiszt így válaszolt:

— A *Standard* egy kadétja sürgős üzene-
tet hozott *Tyrtow* tengeragnak.

Az orosz tiszt erre lámpával a kadét ar-
czába világított és fölkiáltott:

— Én is a *Standard* tisztje vagyok, de ezt
az arcot nem ismerem. Ön nem is tengerész, hi-
szen egészen fehér az arca. Mit akar hát?

Erre a kadét hátraugrott és revolvert rán-
tott elő, miközben a bárkához vezető lépcső
felé igyekezett, alkalmasint, hogy elmenekül-
jön. A német tiszt azonban megkerülte, ki-
űtötte kezéből a töltött revolvert és a lármára
odaszaladó tengerészek segítségével elfogta a
merénylőt. A bárka ezalatt eltűnt az éj sötét-
jében és ámbár villamos reflektorok segítségé-
vel üldözték, nem tudták kézrekeríteni.

Az elfogott merénylőt az ügyeletes tiszt,
anélkül, hogy a császárnak jelentést tett vol-
na, partra szállította és átadta a rendőrség-
nek. A merénylő még a csónakban bevallotta,
hogy agyon akarta löni a német császárt, amiért
ki akarta irtani a lengyeleket. A *Tyrtow* tenger-
agnak átadandó üzenet csak ürügy volt és
azért eszelte ki, hogy a császár közelébe fér-
közhessen.

Hogy kicsoda, azt eddig még nem vallotta
be, de sok jel arra mutat, hogy egy, a *berni*
egyetemen tanuló lengyel diák, aki megakarta
boszulni a lengyelek üldözését. A vizsgálat
nagy apparátussal folyik.

Eltűnt ügyvéd.

(Szökés a fegyelmi vizsgálat elől.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, augusztus 16.

A főváros ügyvédi köreiből már napok
óta rejtélyes eltűnésről suttognak. Egy eléggé
ismert budapesti ügyvéd elhagyta családját és
nyomtalanul eltűnt a fővárosból. Három hét
előtt elutazott Budapestről azzal, hogy Newyork-
ban valami örökség ügyet kell elintéznie és
azóta nem adott hírt magáról.

Dr. *Hedwig* Henriknek hívják az eltűnt
ügyvédet. Körülbelül negyven esztendő, ala-
csony, barátságos, jómodoru ember, aki a fő-
város ismertebb ügyvédjei közé tartozott. Irodája
élénk forgalmu volt mert dr. *Hedwiget* több
kereskedelmi és iparvállalat jogtanácsosául
választotta. Tizenkét esztendő előtt nősült meg
és a házasságból több gyermek származott.

Ügyvédi irodáját tavaly a Nagymező-utca
37. számú házból a Váci-körut 43. szám alá
helyezte át, ahol a második emeleten szép ut-
cai lakást is rendezett be.

Eltűnésének okát összefüggé-be hozzák egy
nagyobb szabásu bűnpörrel, a melyben ő védő-
ügyvéd is volt.

Ifjabb *Nagy Károly* kaució-sikkasztásairól
van szó. Ez a szélhámos — mint annak idején
részletesen megirtuk — az Eötvös-utca 23.
számu házból *Hazai általános kereskedelmi és*
penzügyi ügyvivőség cím alatt irodát nyitott,
amelynek célja voltaképpen közönséges kaució-
sikkasztások leplezése volt. Rövid másfél év
alatt *hatvankilenc* embert fogadott föl *Nagy*
Károly irodaszolgának, pénzbeszedőnek, termé-
szetesen kellő óvadék mellett. Ilyen módon
összesen *huszonkétezer* koronát csalt ki a hisz-
keny emberektől, akiket cinkostársai csaltak
hálójába.

Amikor a becsapott emberek észreletrtek,
följelentették a jeles társaságot a rendőrség-
en, amely valamennyiüket letartóztatta. A büntető-
törvényszék a május 25-én tartott főtárgyaláson
vagy tizenkét vádlott fölött ítélkezett és vala-
mennyiüket hosszabb szabadságvesztéssel súj-
totta.

Ennek a szélhámos szövetkezetnek dr.
Hedwig a jogtanácsosa volt és a főtárgyaláson pe-
dig mint védő is szerepelt. Ezzel a csaló tár-
sasággal való szövetkezése miatt az ügyvédi
kamaránál több feljelentést tettek és a kamara
meg is indította ellene a fegyelmi vizsgálatot.
Ez volt eltűnésének indító oka.

Körülbelül három hét előtt mindenfelé hi-
resztelni kezdte, hogy egy nagyobb amerikai
örökséget kell lebonyolítania és ezért nemso-
kára New-Yorkba utazik. Néhány nap múlva
el is hagyta a fővárost. Azóta nyoma veszett.
Családja sem kapott semmi hírt fölöle, de azért
még mindig reméli, hogy az eltűnt ügyvéd
visszatér nejéhez és gyermekeihez. Dr. *Hedwig*
pedig talán már új hazát is talált ott messze
a tengeren túl, az újvilágban.

Az eltűnt ügyvéd neje ma nyilatkozatot
tett közzé, a melyen a következőket mondja:

Teljesen alaptalan a hír, hogy férjem a
Nagy Károly bűnös üzelmeiről tudott volna,
ő csupán *Nagy Bélát* védte, *Nagy Károlyt*
pedig dr. *Weisz Odön* ur védelmezte. Külön-
ben is ez teljesen befejezett dolog, melyről a
675 sz. i. v. tanuskodik, s absolute semmi-
féle folytatása nincs. Férjemet mindenki tiszt-
tességes, becsületes embernek ismeri s így
az ő becsületén senki sem ejtethet foltot s
ilyen rosszakaratu híresztelésnek, kérem
semmiféle hitelt nem adni. E sorok szíves
közlésére felkérve maradtam tisztellett dr.
Hedwig Henrikné, Budapest, aug. 15. 1902.

Az aradi kőművesek háza.

(Mozgalom a kőműves munkások közt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Az aradi kőművesek közt figyelemre érdemes mozgalom indult meg arra nézve, hogy maguknak állandó otthont teremtsenek. Számuk már annyira megszorodott s a területi szellem annyira megerősödött körükben, hogy a mozgalmuk eredményesnek ígérkezik.

Ha az aradi kőművesek terve megvalósul, úgy ez lesz az első munkásház Aradon s talán az egyetlen kaszinó, amely állni fog. Az aradi kőművesek számban az építkezések fellendülése, összetartásban pedig a legutóbbi sztrájk óta annyira megerősödtek, hogy mostani kaszinójuk immár kicsi és szűk lett. Ez vezette a mozgalom megindítóit arra a gondolatra, hogy felépítsék Arad első munkásházát. Az építéshez még az idén hozzáfognak s miután a házépítés senkinek sem olyan könnyű, mint a kőművesnek, valószínű, hogy rövid idő múlva már állni is fog a kaszinó.

A terv amennyire komoly, épen annyira párolásra méltó is. Itt Aradon, ahol a kőműves iparnak egyik vidéki nagy központja van, a szolid és becsületes alapra fektetett munkásház, sok jó hatással lehet a munkások szellemi életének fejlesztésére.

Talán Arad az egyetlen város, ahol a területi élet nem tudott még annyira megerősödni, hogy valamelyik is állandó otthont teremthessen magának. Még a kaszinó sem tud megállni, pedig egyetlen az egész városban. A fővárost nem lehet itt példának venni, mert ott a társadalmi élet a lakosság nagy számánál fogva rendkívül élénk lehet. De a vidéki nagyobb városokban alig kivétellel majdnem mindenütt a rendes kaszinón kívül valamilyen sportegyesületnek, klubnak vagy munkás-társaságnak kaszinója.

Ha a kőműves munkások csakugyan felépítik otthonukat, a legkiválóbb tanujelét mutatják meg összetartásuknak, a közöttük élő területi szellem erősségének s a komoly cél felé való törekvésüknek.

Windischgrätz herceg Aradon.

(A csapatfelügyelő szemléje.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Magas katonai vendége van péntek óta Aradnak: Windischgrätz Lajos herceg, lovassági tábornok, csapatfelügyelő, a ki a cs. és kir. 7. lovasdandár és az aradi cs. és kir. 33. gyalogezred vizsgálatára érkezett Aradra. Ugy járt a híre, hogy a herceget a perronon diszszázad és katonazene fogadja, azonban ez elmaradt, a herceg még mielőtt körutját megkezdte, úgy intézkedett, hogy csupán az egyes hadtestek székhelyen fogadják az előírt díszszel.

A herceg péntek délután négy órakor, a temesvári vonattal érkezett Aradra. Kisérétében voltak segédtszűzjei: Fuollon Vilmos báró vezérkari százados és Gersey Pál gróf huszárszázados. Vele jöttek Temesvárról: Schwitzer Lajos lovag tábornok, hadtestparancsnok és Colerus vezérkari ezredes, a temesvári hadtest vezérkari főnöke.

A perronon a herceget Rieger Imre vezérőrnagy lovasdandárparancsnok és Lehman Vince vezérőrnagy, gyalogos dandárparancsnok vették segédtszűzjeikkel. Velük volt még Wasserthal temesvári vezérkari százados.

Négy órakor érkezett meg a vonat, a melyről a csapatfelügyelő leszállott. A herceg alacsony kövéres őszbe borult ember: rövidre nyi-

rott császárszakált visel. Mikor a herceg leszállott a két vezérőrnagy eléje lépett, selőbb Rieger, majd Lehmann vezérőrnagy tette meg a jelentését.

A jelentések átvétele után, a tisztok sorfala között hagyta el a herceg a pályaudvart, Rieger vezérőrnagygyal kocsiba ült s a Központi szállóba hajtatott. A többien hosszú kocsisorban követték.

A központi szálló előtt az aradi ezredek parancsnokai fogadták a csapatfelügyelőt. A szálló bejárata örökzölddel volt díszítve s a lépcsőház homlokán: Isten hozott fölirattal. A szálló kapuja alatt díszbe öltözött katona állt őrnök.

Ma reggel nyolcz órakor a herceg a hadtestparancsnok kíséretében a zárlaki mezőre kocsizott, s ott szemlét tartott a 7. lovasdandár két ezrede fölött. Az aradi 3. huszárezredet Lázár Frigyes ezredes, a nagyváradi 7. huszárezredet báró Leonhardi ezredes vezette. A szemle az egész délelőt igénybe vette.

Délben a Fehér Kereszt szálló télikertjében díszbéd volt a herceg tiszteletére. Délután az aradi helyőrség egyes csapatainak fejei a Központi-szállóban tisztelegtek a herceg előtt.

A herceg hétfő délelőtt részt vesz a király születésnapja alkalmából, a várban tartandó tábori misén, kedden az aradi cs. és kir. 39. gyalogezred fölött tart szemlét.

A Neptun-fürdő megrendszabályozása.

(A főkapitány határozata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Annak az interpellációnak, amely a Neptun-fürdőben történt szerencsétlenségből kifolyólag a legutóbbi városi közgyűlésen elhangzott, ma már bizonyos tekintetekben meg van a foganatja. Sarlot Domokos főkapitány ugyanis még tegnapelőtt, tehát mindjárt a közgyűlést követő napon rendeletet adott ki, melyben a szakértői vizsgálat által megállapított biztonsági és óvintézkedések megtételét rendeli el.

A Neptun-fürdőben ugyanis Sarlot Domokos főkapitány, Virágh Lajos főmérnök, Vojtek Lajos kir. folyammérnök és Zubor Andor rendőrfogalmazó szakértői szemlét tartottak, amelyen jelen volt Kristyóry János, a fürdő-részvénytársaság igazgatója is. Ez a bizottság megállapította, hogy a fürdőengedély kiadása alkalmával előírt óvintézkedéseket betartották, fadarakok usztatásával meggyőződtek arról, hogy az uszodában örvény nincs s így különösebb intézkedéseket — bacsak egyenesen a fürdő bezárását el nem rendelik — nem lehet tenni.

A főkapitány rendelete tehát csak ezen korlátok között mozgatható s inkább rendszeti szempontból foglalt magában intézkedéseket. A határozat, a melyet tegnap kézbesítettek a fürdőigazgatóságnak, szóról-szóra ezt tartalmazza:

A Neptun-Marosfürdő uszodájában elrendelendő fokozatos biztonsági intézkedések végrehajtásához szükséges jogerőre emelkedéséig úgy a férfi, mint a női uszodában a trambulínról vagy korlátokról való ugrást megtiltom.

Felhívom a részvénytársaság igazgatóságát, hogy a meglévő személyzetén kívül a férfiuszodába még két, a női uszodába pedig egy felügyelőt alkalmazzon állandóan, kiknek szigorú köteletségévé teendő, hogy az uszodában kifüggesztve levő s általam még 1900. év július hó 8-án láttaozott rendszabályok mindenben szorosan betartassanak.

Az uszodában levő mentőrudak végébe kötélhorgok alkalmazandók, valamint mind-

egyik oldalán a két uszodának a felügyelőket rendelkezésére álló, könnyen hozzáférhető helyen, de arra nem hivatottak elől megörzendő 2—2, egyenként 8 méter hosszú, másfél cm. átmérőjű mentőkötél, melyek végén sugár alakban, másfél m. hosszban, parafával ellátott kötél legyen kikötve.

Az egymás közt való itatás, buktatás és rakoncátlankodás szigorú megakadályozását a részvénytársaság szigorú köteletségévé teszem s a netáni mulasztásokért a felügyelőre hivatottakat teszem felelőssé.

Arad, 1902. augusztus 14.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

A fürdőben már megtették azokat az intézkedéseket, amelyeket a főkapitány elrendelt. Megvannak a mentőrudak és a parafás kötél is, sőt máától kezdve ott van a felügyelő is, Keresztes István, volt rendőrtizedes.

Ezek az intézkedések azonban, mint a rendeletből kitűnik, nem véglegesek s csak kezdete a még ezután elrendelendő fokozatos biztonsági intézkedéseknek.

Némely aradi lapnak az a híradása azonban, hogy a főkapitány bezáratta volna, vagy a rendelete következtében az igazgatóság bezáratta volna a fürdőt, — nem felelt meg a valóságnak.

MULATSÁGOK.

(=) Az aradi jókedv asztaltársaság augusztus hó 17-én vasárnap az „Európa” kávéház tündérvilágjában, az aradi „Kossuth szobor” alapja javára jótékony célú táncvigalommal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal színre kerül: A „Gyimesi Vadvirág” népszínmű 3 felvonásban.

(=) A magyarvárosi polgári jótékony célú asztaltársaság augusztus hó 23-án a Cserebogár csárdában a waggongyári dalkör közreműködésével jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona, Családjegy 1 korona 60 fillér.

Megszökött urinő.

(A mérnöknek és a váltóőr.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 16.

Rövid idő alatt a második eset a fővárosban, hogy egy meglelt asszony megszökök egy nálánál sokkal ifjabb valakivel. Multkor Strolánnak, az afrikai csodaorvosnak felesége, most pedig egy mérnöknek felesége; az utóbbinak párja épen csak husz évvel fiatalabb nála.

A főváros legfrissebb botrányáról a következőket táviratozza tudósítónk:

Wagner János budapesti mérnök harmincnyolc éves felesége hosszabb idő óta viszonyt folytatott egy Janda Károly nevű tizennyolc éves fiatal emberrel, aki foglalkozására nézve váltóőr volt a közuti vasutnál. Az idősebb asszony a fiatal legénnyel az ura háta mögött ügyesen leplezve folytatta a viszonyt; sőt amikor az ura egyszer haza jött s Jandát a lakásán, a gyermekével találta, az asszony az mondta, hogy a fiatal ember a gyerekek hási tanítója.

Wagnerné egyszer összeveszett a szomszédaival, akik erre pörlekedés közben szemére vetették, hogy mért tart viszonyt azzal a gyerekekkel.

Wagnerné e miatt rágalmozási pört indított a szomszédok ellen, ebben a pörben egy hét előtt lett volna a tárgyalás, de Wagnerné nem jelent meg.

A csapodár asszony ura a legutolsó hetekben szabadságot vett s utra ment. Az asszony, fölhasználva a férjének távollétét, megszökött a kedvesével s magával vitte urának összes készpénzét s ékszereit, összesen mintegy 50.000

korona értékét. Valószínűleg Bécsnek vették utjukat.

A férj a napokban érkezett haza, az üresen, kifosztva tatált fészekbe. Mikor megtudta a valóságot, a felesége ellen bűnvádi jeljelentést tett és kérte az asszony köröztetését.

HIREK.

Halál a fogházban.

— A Batthyány-utcai gyilkosság hőse. —

Arad, augusztus 16.

Az aradi törvényszék fogházának halottja van. Meghalt ott egy egészen fiatal ember, aki a nevezetesebb foglyok közé tartozott, mert egy ember életét vette el.

Apponyi Sándor a fogoly neve, ki két év előtt a Batthyány-utcában agyonlőtte Rodler Mariska szobaleányt. A gyilkosság valami csekélységből keletkezett. Apponyit, aki inas volt a háznál, a szakácsnő és szobaleány gyakran csufolták s mindenfélét ráfogtak, ami baj a háznál történt.

Igy legutóbb azzal vádolták, hogy a gazdájától dohányt és szivart lopott. E miatt az inas olyan dühbe jött, hogy revolverrel a szakácsnőre lőtt. A golyó nem a szakácsnőt, hanem a szobaleányt találta, aki éppen akkor jött be a kapun s oly szerencsétlenül érte, hogy a leány azonnal meghalt.

Aponyi Sándor e miatt az esküdtszék elé került, mely az idén tavasszal tüzte ki az ügyét tárgyalásra. A megölt leány hozzátartozóinak távolléte miatt azonban elnapolták a tárgyalást és Aponyi továbbra is vizsgálati fogáságban maradt.

Hosszabb idő óta betegeskedett a fogházban, míg pénteken délben fél egy órakor huszonkét éves korában meghalt. A tüdővész ölte meg, melyet, nem lehetetlen, hogy a fogházban szerzett. Holttestét kikérték a fogházból és szülei lakásáról temetik.

— A király születésnapja. Nemcsak a föl-kent koronás király, de a magyar államiség ünnepe minden esztendőben augusztus 18-ika. Aki főséges személyében megtestesíti az egész magyar birodalmat, ezen az áldott földön élő népet, a nemzeti erőt és hatalmat, azért buzog föl hálaimánk kiapadhatatlan forrása az egek Urához. A magyar királyért való odaadó alattvalói szeretet, hűség és ragaszkodás megkapó jelei nyilvánulnak meg évente augusztus 18-án főséges urunk születésnapján. A *sacra corona* magasatosan gondolkodó, igazságos szívé és népe iránt nemessen érző viselőjét e napon talán még szorosabban kapcsolja, mindenek nélkülével a forró óhaját, hogy még sokáig éljen és a mindig eltörő közös fohász, vajj! fogyhatatlan egészségében boldogíthatná népeit még számos évekig. A legelső magyar ember, a fehér haju, szelid arcú, agg király, mint a család fő üli meg születésének évfordulóját, milliók rajongó szeretetétől, üdvkívánataitól övezve. Aradváros is leteszi hűségének, lelkes hódolatának adóját a királyi trónus elé, lekönyörögve a Mindenhatónak áldását, kegyelmét koronás fejére. A minorita atyák az ünnepélyes istentiszteletbe, melyen a hatóságok, egyesületek és testületek is részt fognak venni, mint említettük, a templom lebontása miatt a várbeli plebánia templomban tartják. Ugyancsak hét-főn délelőtt a waggongyár melletti térségen fényes tábortábor lesz, melyen részt vesz az egész aradi helyőrség, valamint az Aradon időző *Windischgrätz* herceg lovassági tábornok, csapatfelügyelő és *Schwitzer* Lajos lovag tábornagy, hadtestparancsnok és a tábortábor misét ünnepi ebéd követi. — Az aradi izr. hitközség

elnöksége a következő értesítést adta ki: Ő császár és apostoli kir. felsége I. *Ferencz József*, dicsőségesen uralkodó királyunk születésnapja évfordulójának megünneplésére a zsinagógában hét-főn délelőtt 11 órakor hálaadó díszes istentisztelet tartatik. Az aradi plebánia hivatal fölkeri az aradi közhivatalokat, testületeket vezetőit és magánosokat, hogy a király születésnapja alkalmával a várban tartandó istentiszteleten jelenjenek meg.

— A szerkesztőségéből. *Vass Géza*, lapunk helyettes szerkesztője, szabadságidejét megkezdvén, a felelős szerkesztő hazaérkeztéig az *Aradi Közlöny* vezetéséért *Faragó Rezső*, lapunk belső dolgozótársa a felelős.

— A megyés püspök kitüntetése. Mint már röviden említettük, a pápa *Desseffy Sándor* csanádi megyés püspök, valóságos belső titkon tanácsost pápai trónállóvá, házi főpappá és római gróffá nevezte ki az egyházi és apostoli szentszék körül szerzett érdemei elismerésül. E kitüntetés egyike a legnagyobbaknak, a mivel püspököt az örök városban ki szoktak tüntetni s rendszerint csak érsekeknek jár. A magas kitüntetést több oldalra terjedő, finom papírra írott s a pápa aláírásával ellátott érdekes okmányon tudatták ma *Desseffy püspökkel*. A kinevezés a múlt hó utolsó napján kelt Rómában, azon hosszas indokolással, hogy Szt. Gellért méltó utódját bokros egyházi érdemeinek elismerésül nemcsak házi főprelátussá, hanem római grófi rangra is kellett emelni. E kitüntetés megyés püspökünket egyenrangúvá teszi bármely legelőkelőbb római patriciussal. A Králik-villában üdülő egyházfejedelem láthatóan megmagasztalta a nagy kitüntetést.

— Első lépés a magyar udvartartáshoz. Budapestről táviratozzák nekünk: A királytól megérkeztek az udvartartásra vonatkozó rendeletek, mely szerint *József Agost* főherceg ezen év decemberétől állandóan a budai várban fog lakni. Négy esztendő múlva — hir szerint — ezredessé fogják előléptetni a főherceget, majd a monarchia fontosabb katonai erősségeiben fog rövidebb szolgálatokat végezni, hogy mint teljesen kiképzett vezér átvehesse atyjától a honvédség vezetését. Ez lesz az első lépés a magyar udvartartáshoz.

— Tisza Kálmán emléke. *Nagyvárad* város tegnapi közgyűlése kegyelettel szavazta meg a tanács javaslatát, *Tisza Kálmán* a város nagynevű szülőtte emlékének megörökítésére nézve. Az egyhangulag hozott határozat szerint most már *Tisza Kálmán* emléket örökké meg fogja őrizni a város polgársága és a létesítendő emlékművek mindig hirdetni fogják, hogy ez a város erejéhez mérten leróta hazafias kegyeletét a jelenkor egyik legnagyobb államférfiával szemben, akit valaha büszkén nevezett a magáénak. A törvényhatóság elhatározta, hogy a Széchenyi-téren a Korona-utcától a Staroveszky-utcáig és a Jakab Mihály-utcától a nagyhidig terjedő részét *Tisza Kálmán-utnak* nevezi el és a Tisza-házat emléktáblával jelöli meg. Nagyobb szabású emlékmű lesz a Nagyvárad egyik főterén felállítandó szobor. A szobor felállítására vonatkozó módozatokat a vármegye és a város részéről kiküldendő bizottság fogja megállapítani. Valószínű, hogy országos gyűjtés indítását határozzák el, mert méltányos, hogy a szobor felállítási költségéhez az egész ország hozzájáruljon.

— Mangra Vazul futkosása. *Mangra Vazul*, az aradi román zsinat által megválasztott püspök, mint a *Kel. Ért.* jelenti, az utóbbi időben úgy Budapesten, mint a vidéken felkereste a kiválóbb politikusokat, hogy azokat ügyének megnyerje, sőt Rátóton is járt, hol *Szell Kál-*

mán miniszterelnöknél tisztelgett. Mindenütt hazafias szándékát hangoztatta, megerősítésének ügye mindazonáltal jó ideig fog még késni. Mielőtt ugyanis a kormány a megerősítés kérdésében határozná, beszerzi mindazokat az adatokat, melyek Mangra előéletére, különösen magyarelles szereplésére, nevezetesen a román *Ligával* való összekötetésére s Bukarestbe való utazgatásaira vonatkoznak. Bukaresti szereplését illetőleg különben az ottani konzulátus okmányai elég bő anyagot szolgáltatnak Mangra működésének megítélésére.

— Esküvők. *Boros Vida* aradi állami főreáliskolai igazgató háza boldog színhelye volt ma egy szép családi ünnepélynek. Mennyegzőt tartottak ott, mely egész életre egyesített egy fiatal párt. A vőlegény *Haty Adolf*, pécskai kir. aljárásbíró, ki nemrégiben még az aradi társadalom kedvelt tagja volt; a menyasszony *Boros Janka* urhölgy, *Boros Vida* igazgató leánya, az előkelő társaság kedvelt hölgytagja, akit nemcsak szeretetreméltó, bájos voltaért szerettek, hanem ama ritka műveltségeért is, melyhez szülői gondoskodása juttatta. A polgári-házasságkötés délután háromnegyed öt órakor ment végbe *Szondy Béla* anyakönyvvezető előtt a városháza kistermében, hová a násznép egy része is elkísérte az új párt. Tanúk voltak: *Vásárhelyi Béla* főrendiházi tag, az aradi és csanádi egyesült vasutak vezérigazgatója és *Haty Kálmán*, Debrecen város mérnöke. Résztvettek még a nászmenetben: *Boros Vida* és *Haty Adolfné*, özv. *Boros Bénéne* nászasszony, *Haty Kálmán*né urnő. A városházáról visszatérve, *Csécsei Imre* ev. ref. lelkész megkapóan szép beszéd kapcsán adta össze az ifjú párt a szülői háznál. Ezután a családi körben megtartott, magyaros kedélyű nászlakoma következett.

Gombos Antal, a n. buttyini áll. iskola igazgató tanítója e hó 20-án délután 6 órakor esküszik örök hűséget az ev. ref. templomban *Sághy Mici* urhölgynek, az aradi zenede volt tanítónőjének.

Vécsey Armánd zágrábi hegedű-művész e hó 14-én kötött házasságot *Löwinger Vilma* kisasszonnyal, *Löwinger Vilmos* Aradi magyar kedves leányával.

— Az igazságügyminiszter fivére meghalt. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A magyar tudományos világnak nevezetes halottja van. Az éjszaka fél tizenkettőkor hosszú szenvedés után a budai Schwartzler-féle intézetben elhunyt dr. *Plósz Pál*, a hírneves orvos, a budapesti tudomány-egyetemen az élet és körvegytan nyilvános rendes tanára, az élet és körvegytani intézet igazgatója, *Plósz Sándor* dr. igazságügyminiszter testvérbátyja. A kiváló tudóson, a ki most volt ötvennyolc éves, ez év elején idegbaj tünetei kezdtek mutatkozni. Saját elhatározásából május havában a Schwartzler-féle intézetbe ment, hogy gyógyulást találjon. Baja azonban egyre súlyosbodott és az éjszaka végkimerülésben meghalt. Az egyetemre, melynek 1882. óta volt rendes tanára, az akadémiára, melynek levelező tagja volt, kitűzték a gyászlobogót. Holttestét az *Entreprise* halottas kocsiján ma este viszik át a Kerepesi-uti temető halottas házába, a hol díszes ravatalra állítják. — Onnan lesz a temetés holnap, vasárnap délután fél négy órakor.

— Átvonuló ezred. A debreceni 39-ik gyalogezred két zászlóalja vonult ma keresztül Aradon, átutazóban állomáshelyéről Lippára, a hol hadgyakorlatuk egy része fog lefolyni *Windischgrätz* heroeg jelenlétében. A meggypiros parolis katonák két óra hosszat tartózkodtak Aradon.

— Az orléáni herceg a cárnál. *Fülöp* orléáni herceg *Maroussia* yachtján *Pétervárra* érkezett és a *Newa* partján vetet horgonyt. tUgy

beszél, hogy a herceg kihallgatásra jelentkezett a cárnál, de nem hiszik, hogy a cár fogadni fogja. Az összes lapok a herceggel foglalkoznak és különösen találják, hogy mialatt a francia kormány erélyes akciót folytat a royalisták ellen, ép akkor jön a trónkövetelő a szövetséges államba. A herceg hír szerint Moszkvát is meg fogja látogatni.

— **Ötvenezer koronás család.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A budapesti rendőrség ma *Deutsch Alajos* ügynököt és *Steiner József* volt kereskedőt az Egyesült Fővárosi Takarékpénztár kárára elkövetett, *ötvenezer korona* összegű csalásért *letartóztatták*.

— **A bukaresti magyarok lapja.** A *Bukaresti Magyar Ujság* felhívást intézett Aradhoz, hogy támogassa a lapot, mely Romániában a magyarság egyik erőssége. A tanács elhatározta, hogy a lapra előfizet.

— **Lukács Béla özvegye meghalt.** Emlékeztünkben van még az a szörnyű tragédia, mely özvegygő tette *Lukács Béla* volt kereskedelmi miniszter nejét. A szegény asszonyt nagyon megtörte a csapás, de nem sokáig viselte a keresztet; a halál, mint *Tátrafüredről* táviratozzák, ott megváltotta szenvedéseitől. Széles körben fog szinte részvétet kelteni a kiváló képzettségű, előkelő nő elhunyt. *Gajszó* Manónak, az egykori számvetőségi elnöknek leánya volt. Gyermekéin kívül kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja.

— **A verseci kiállítás.** Pénteken nyitották tartották meg, *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter részvételével a verseci mezőgazdasági és iparkiállítás. A kiállítás megnyitása alkalmával *Seemayer János* országgyűlési képviselő hosszabb beszéddel üdvözölte, a mire *Láng* miniszter a következő szavakkal válaszolt:

Midőn az önkö körében megjelentem, első sorban hivatalos kötelességet teljesítettem, mert mint kereskedelemügyi miniszternek természetesen az ipar és kereskedelem érdekeit szívesen kell viselnem s örömmel kell megragadnom az alkalmat, ahol az ipar- és kereskedelem Magyarországon ünnepet ül, hogy abban én is részt vegyek. (Éljenzés.)

De a midőn itt az önkö körében megjelentem, tisztelt uraim, éreztem, hogy én itt még más kötelességet is teljesítek. Az a meleg lelkesedés, amelylyel engemet lépten-nyomon, utcáról-utcára nőnekvő mérvben fogadtak, nem illetheti az én személyemet, amelyet senkisé ismér. Ez a meleg lelkesedés csak annak szólhat, amit én itt képviselek. És mit képviselek én itt? Nemcsak az ipart és kereskedelmet, nemcsak a kormányt: én képvislem Versecz közönsége szemében a *magyar állameszmét*. (Élénk, lelkes éljenzés.) És az a lelkesedés, a mely lépten-nyomon megnyilatkozott, úgy hatott reám, miúta annak az *Andrássy-téri szobornak* feliratai megelevenedtek volna, mint *annak a hatszáz honvédnek hazajáró lelke, akik valaha ennek a hazának a függetlenségért küzdöttek*. (Élénk tetszés és éljenzés) és akiknek utódai örömmel látják azt, hogy őseik nem hiába szenvedtek, nem hiába küzdöttek s nem hiába haltak hősi halált. (Tetszés és éljenzés.)

És azért, t uraim, kétszeres örömmre szolgál az, amidőn nemcsak a magam nevében, de a kormányelnök ur megbízásából külön is, az ő részéről is, a legnagyobb örömnöknek adhatok kifejezést afelett, hogy ezen, az ország végpontján fekvő helyen a magyar állameszme, a magyar kultúra s a magyar nemzeti törekvések ma ünnepet ülnek. (Élénk éljenzés.)

Nagyon jól mondotta az igen tisztelt kiállítási elnök ur, az én kedves barátom, hogy valamikor karddal kezünkben védelmeztük a hazát, de hogy ma a hősiesség mellett más erények is szükségesek arra, hogy a haza nagy, erős és gazdag legyen. Az az erény, amelyen a modern államok gazdasága alapszik, az a munka, tisztelt uraim, és mi most a munka templomába fogunk menni, annak a munkának templomába, amely hivatva van ezt az országot nagygyá, gazdaggá és hatalmassá tenni. (Tetszés.) Hogy ez a templom minél inkább megfeleljen a mi vágyainknak, hogy abban a ma-

gyar szorgalomnak és — ami azzal egy — a magyar hazafiasságnak örvendetes gyümölcseivel találkozassunk lépten nyomon, azt kívánom én most, ebben az ünnepélyes pillanatban, midőn a verseci ipari és mezőgazdasági kiállítást ezennel megnyitottam nyilvánítom. (Szünni nem akaró lelkes éljenzés.)

A miniszter beszéde után, amely a jelenlévőkre láthatólag mély benyomást tett, felhangzott a „Szózat,” majd megkezdődött a kiállítás megtekintése.

— **Fogadásból kétszáz koronás bírság.** Megirtuk annak idején azt a szomorú végű fogadást, melynek színhelye az aradi edénypiac volt. *Unger* Hermanné porcellán edényeket árult és hangosan hirdette:

— **Végeladás!**

Egy vásári szomszédja, *Hartmanné* figyelmeztette, hogy ne hirdessen végeladást, mert megbüntetik. Ő azonban azt állította, hogy ez meg van engedve és tiz koronába fogadott. Az iparhatóság a gyors vételre való ingerlésért *kétszázkorona pénzbírságra ítélte Ungernét*, ki az ellen felebbezett. A tanács mai ülésén tárgyalta felebbezését, s a kiszabott büntetés minimális lévén, azt le nem szállíthatta és így a felebbezést elutasította. A tanácsban felmerült az a kérdés is, vajjon az alkalmazott ipartörvény vásári eladásra vonatkozik-e. Ez azonban nincs precizizozva.

— **Az államvasutak új személydijszabása.** *Láng* Aajos kereskedelemügyi miniszter rendelete folytán a magyar királyi államvasutak igazgatósága a jelenleg érvényben levő személydijszabáson változtatásokat tesz. Két új zónát állítanak föl és a távolsági forgalom első szakaszának beosztását az átmenet arányosabbá tétele szempontjából 10—20, illetve 30 fillérrel fölemelik. A miniszter utasította a magyar királyi államvasutak igazgatóságát, hogy az új személydijszabást sürgősen dolgozza ki és még az év folyamán oly időben terjessze jóváhagyás elé, hogy az új dijszabás mielőbb, de legkésőbb a jövő évi január elsején életbeléptethető legyen.

Az új zónadijszabás, amelyet 1903. január 1-én szándékoznak életbeléptetni, a tizenegyedik zónán tuli utazás díjtalanágát megszünteti és két új zónát létesít: 15-iket és 16-ikat. A XV. zóna kezdődik a 301 kilométernél és tart a 400-ig; itt kezdődik a XVI. zóna, amelynek nincsen megszabott határa, úgy, amint eddig a XIV.-nek sem volt.

A nagy távolságokra való zónaváltoztatáson kívül megváltoztatja a reform a távolsági forgalom 1. és 2. vonalszakaszát is. Az 1. vonalszakasz ezentul öt kilométer helyett hét kilométer lesz, tehát a 21-ik kilométertől a 27-ik kilométerig fog terjedni.

E távolsági változtatáson kívül megváltoztatja a reform a menetárakat is, és pedig: Az 1. távolsági zóna menetára lesz 1.50, I és II. és III. osztályban, holott eddig 30, 20 és 10 fillérrel olcsóbb volt. Ezen a drágításon kívül lényegesen megdrágul a nagy távolságra való utazás. A 14. zóna ára változatlan marad, de csak 300 kilométernyi távolságra érvényes.

Fiumeig, Predeálig, Lawocneig, vagy bármely 226 kilométeren tuli állomásig, ahová az ember eddig 18 koronáért utazott a személyvonat és 24 koronáért a gyorsvonat elsőosztályán, ezentul hat koronával drágábban jut el az ember. Az első osztály drágább lett 3—6 koronával, a második 2—4 koronával, a harmadik 1—2 koronával, vagyis az eddig a gyorsvonatokon érvényes maximális menetdíjak lesznek ezentul a személyvonat maximális menetdíjai, ami a drágítás jelentékeny voltának legjobb mértéke. E drágítással szemben az utazó közönség — a reform által oly előnyhöz jut, melyet egyszer jogtalanul elvettek tőle. Ez az előny abban áll, hogy a távolsági forgalom három utolsó vonalszakaszában is joga lesz az utasnak az utazást egyszer megszakitani és pedig 24 órára, mi által elérhető lesz az, hogy a menetjegyek érvényességének — to-

vábbra is 24 órai tartama — legfeljebb 48 órára terjedjen.

A polgári dijszabásnak részleges emelése folytán *előreláthatólag* a szolgálatban lévő katonaszemélyekre nézve megszabott legmagasabb menetdíjakat is emelni kell majd.

— **Tűz a huszárlaktanyában.** Ma délután két óra tájban tüzet jeleztek a városháza tornyáról. A vörös zászlót éjszaki irányba tűzték ki s a harangok félreverésével első kerületet jelzett a toronyőr. A városban erre az a hír terjedt el, hogy a waggongyár ég, mert a füstfelhő a gyár irányából emelkedett fel. Tényleg azonban sokkal ártatlanabb volt ennél a veszedelem, amennyiben csak egy kevés szalma egett el a közöshuszárlaktanya háta megett. Mire a tűzoltók kiértek, a huszárok főformán el is oltották a tüzet, melynek keletkezése eddig ismeretlen.

— **Anyakönyvvezetők kinevezése.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Aradvármegyében, a születési és halotti anyakönyvek vezetésére szorítókozó hatáskörrel, a fekete-gyarmati anyakönyvi kerületbe *Tóth* Bálint jegyzői irnokot, a barakonyiba pedig *Dirlea* János állami tanítót anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

— **Provokálás a hivatalban.** Az *Ungvári Közlöny*-ben olvassuk a következő esetet: Az ungvári kir. pénzügyigazgatóságnál kinos incidens zavarta meg a lefolyt héten a munkát. *Tábor* Péter helyettes pénzügyigazgató hivatalos működése közben figyelmeztette *Móricz* Lajos pénzügyi segédtitkár a működése körül fölmerült rendellenességekre, miből szóváltás támadt. Hivatalfőnökének szavaival szemben a segédtitkár tagadásba vette a dolgot s midőn e tagadással szemben a helyettes pénzügyigazgató adatokkal bizonyította be állításai valóságát, *Móricz* Lajos megtagadta előbbi állítását. Erre a hivatalfőnök azt a kijelentést tette, hogy ezután csak tanuk előtt fog a titkárral szóba állani. E kijelentést *Móricz* Lajos segédtitkár magára nézve sértőnek tartotta s két idegen megyebeli segédével kihivatta főnökét. *Tábor* Péter a kihívást nem fogadta el, hanem az egész ügyet az eközben hazaérkezett pénzügyigazgatónak jelentette be. Városunk közönségében kinos érzést okozott ez incidens. Mint értesülünk, a vizsgálat ez ügyben megindult és a kir. ügyészség is párbajra való kihívás miatt megindította a kir. járásbírósnál a törvényes eljárását.

— **Eljegyzések.** *Kárlík* József borosjenői asztalosmester eljegyezte *Keresztes* Anna kisasszonyt, *Keresztes* Pál világosi kovácsmester leányát.

Benedek József kerékgyártó Kuvinból eljegyezte özv. *Kontur* Józsefné leányát, *Kontur* Piroskát Világosról.

— **Agyonvert főgimnáziumi tanár.** A napokban megirtuk, hogy *Tóth* Lajos zentai főgimnáziumi tanárt a zentai gazdakör elnökét, az ottani társaság egyik legrokonszenvesebb vezérlő tagját, mikor augusztus 12-én egy ifjúsági hangversenyről éjjeli tizenegy órakor haza akart térni, megtámadták és kirabolták. *Tóth* Lajos tegnap *belehalt sebeibe*. A zentai rendőrség már letartóztatta a rablógyilkosokat *Lóvey* jómódu gazdaember fiaiban, akik elismerték, hogy a kocsikerék agyába való ugynevezett vaspuskákat erősítettek dorongokra s ezekkel a fegyverekkel, hátul orozva ütötték le a szerencsétlen tanárt, akitől azután elrabolták aranyóráját, láncát, gyűrűt s vagy kétszáz koronára tehető készpénzét. A gyilkosok, mikor elvégezték véres munkájukat, hogy a gyanút másra tereljék, maguk mentek a rendőrségre jelenteni, hogy az *Árpád-utcában* egy uri ember véreben fekszik. *Tóth* Lajost, aki özvegyet és több gyermeket hagyott hátra, Zenta város és a vidék óriási részvéte mellett temették el. A

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTTÉR.*

Iroda-áthelyezés.

Van szerencsém a t. építkezők es üzletfeleim tudomására hozni, hogy a templom-utca 9-ik szám alatt lévő

építészeti-irodám

Fábián-utca 6. sz. alá
helyeztem át.

Tisztelettel:

Gábor András,
építészeti vállalkozó.

Boros Beni-tér 2. szám

(Buza-téri) házunkban

egy üzlethelyiség kiadó.

Értekezhetni Kneffel Károly és fia vas-kereskedő czégnél.

KÁNYA GÉZA vendéglőjében

(Zrinyi-utca 1. sz.)

Ma vasárnap, f. é. augusztus 17-én
és a következő napokon

az I. Folie Moderne Orfeum-társulat előadását

tart, rendkívül érdekes, válogatott, decens családi műsorral.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri

az igazgatóság.

Kezdeté 8 órakor. — Belépti-díj nincs.

Weiner és Grünbaum Bpest, Váci-utca 2.

Egyéves önkéntesek részére a legolcsóbban készíti az egyenruha felszerelést.
Egyéves önkéntesek részére készíti a legelegánsabb egyenruhákat.
Egyéves önkéntesek részére küld díjtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat díjtalanul küld.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ad díjtalanul felvilágosítást.
Egyéves önkéntesek részére újabb kiadott „Egyenruházati Közlemények” című könyvét díjtalanul küldi.

Weiner és Grünbaum Bpest, Váci-utca 2.

A legjobb és legolcsóbbabb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borral, cognaccal vagy mályvai málypákkal vegyítve kitűnő ízű
vegyüléket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
SÁMANYU-KIT

2039

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE HELYESZKÖZLŐ ROVATA

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Naponta d. e. 11—1 óráig, este 9—10 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5 óráig. Tagok úgy a vidékről, mint helybeliek, naponta fölvetetnek.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnyben részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékosan küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Keresünk:

Vidékre több rőfös, fűszer- és vegyesáru segédet, a kik a magyar és román nyelvben jártasak.

Borértékesítő vállalatokhoz a bor-szakmában, a könyvvezetésben, továbbá a magyar-német-angol és francia levelezésben jártas titkárt.

Vidéki városba, rőfös üzlet részére a magyar és román nyelvben jártas segédet, a ki évente 4—5 vásárt is tart.

Aradi kisebb fűszer- és vegyesáru üzlet részére románul tudó, fiatal segédet.

Vidéki bór-üzlet részére fiatal segédet, a ki a fűszer-üzletben is jártassággal bír. A német- és román nyelv ismerete megkívánatik.

Vidéki férfi- és női confectio üzletbe a német és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Vidéki városba bórkereskedés részére a magyar német és román nyelvben jártas segédet.

Vidéki vas- és fűszeráru-üzlet részére a magyar és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Aradi papír-üzlet részére fiatal szakképzett segédet.

Vidéki fűszer-üzletbe, a magyar és román nyelvben jártas, fiatal segédet.

Ajánlunk:

Pénztárkezelésre vagy egyéb irodai teendőkre, képzett női alkalmazottat.

A rövidáru férfidivat szakmában jártas, kirakattrendező, 25 éves segédet, a ki vidéki városokban működött.

Szeszbor- és terményáru-üzlet részére e szakmában működött raktárnokot.

Volt aradi idősebb kereskedőt, írásbeli, könyvelési munkálatokra, vagy üzleti megbízásokra.

A vas- és fűszeráru szakmában jártas, vidéki üzletben működött, németül és románul tudó fiatal segédek.

A liszt és termény szakban sok évi gyakorlattal rendelkező, intel. szakképzett fiatal embert.

Fűszer- és vegyesáru üzletek részére több ügyes románul tudó segédet.

Esti foglalkozásra, gyakorlott, szakképzett könyvelőt és levelezőt.

A vegyesáru szakban minden igényeknek megfelelő segédek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor, Keppich Zsigmond,
titkár, igazgató.

Ajánlunk

ipar és háztartási célokra rostált darabos

bükk-faszemet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

bérmentve, házhoz szállítva kétszer mosott, valódi porosz

kovács kőszemet

100 kiló 4 korona 40 fillér;

elsőrendű szagtalan

fűtő-kőszemet

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

gáz pirszen-kocsz

100 kiló 4 kor. 40 fillér.

Megrendelések pontos eszközlése és hazaszállítása végett félnap időt kérünk.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Egyenruházati és hadfelszerelési
üzlet megnyitás.

Hammer és Szukop

ARAD,

Salacz Gyula-utca, Solymos-ház.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy helyben, egy a legmagasabb igényeknek is megfelelő

egyenruházati-intézetet

nyitottunk, ahol is e szakmába vágó összes cikket raktáron tartunk.

Teljes felszerelések egyéves önkéntesek

részére.

Tisztelettel:

Hammer és Szukop.

Sárossy-utca 6. sz. házban
két utcái szobából álló,
ujjonnan butorozott

garson lakás

inasszobával és külön bejárattal

f. évi szeptember 1-étől

kiadó.

Értekezhetni Kneffel Károly és fia vas-kereskedésében Aradon.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével fölülmulja a külföldi szereket.

Kipróbált, orvosilag ajánlott jó szer, hólyag, csőbajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat Copalvát, vagy Cubebát ajánlanak. A

SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal-olaj tartalma miatt meglepő sikerre hatású az ifjúság bántalmánál. Az orvosok a kedvelik és rendelik. 1 üveg ára 3 kor. Vidékre a pénz előzetes beküldése után bér-

mentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett „tigris-fej” védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor gyógyszerár” Budapest, VI. Váci-körút 17. sz. Kapható Aradon: Földes Kelemen, Rozsnyai Mátyás és Tábor Gyula gyógyszerárban. 2018

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy

legelső rangu kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legolcsóbb áron hozhatunk forgalomba. Usszes kötszereink az 105147. számú m. kir. belügyminiszteri rendes szigorú megfélelő minőségben és csomagolásban vannak előállítva. — Mivel emellett kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden concurens árnál olcsóbban szállíthatunk még a legkisebb mennyiségénél is

Tájékoztásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kló " " " "	80 fillér.
1/2 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.
Calioó és mell-polyák minden árban.	

Ipar és házi czélokra szolgáló gyógyszerfélék minden versenyár betartása mellett kapható. 1117

Raktárak:

Az összes aradi gyógyszerárakban.

Egyéves önkéntesek figyelmébe!

Van szerencsém a közelgő bevonuláshoz

egyenruházati műtermemet

szives figyelmükbe ajánlani, hol

mindennemű egyenruhák

előírás szerint

jó szabásban és legjobb kivitelben készíttetnek.

Tisztelettel

1381

INOKAI TÓTH LAJOS,

Arad, Andrassy-tér 25. sz. (Neuman-palota).

Arjegyzékkel kívánatra készséggel szolgálók.

186—1902. szv. szám.

Hirdetmény.

A földmivelésügyi m. kir. ministeriumnak rendelkezése folytán a nagykörösi, verseczi, békéscsabai, bajai és dorosmai m. kir. méntelep osztály részére 1902. november 1-től 1903. október 31-ig szükségelendő kenyér, zab, széna és alomszalma, kőolaj és keménytüzfifa szállításának biztosítása végett 1902. évi augusztus hó 28-án délután 1 órakor alulirt parancsnokság számvevő irodájában írásbeli zárt ajánlati árlejtés fog tartatni. A közelebbi feltételek a nyilvános helyeken kifüggesztett hirdetményekből kivehetők, vagy pedig alulirt parancsnokságnál, valamint a fentnevezett méntelep osztályoknál megtekinthetők, a honnan a föltételeket tartalmazó hirdetmény fölhívásra megküldetik.

Nagy-Körös, 1902. évi junius hóban.

Nagykörösi magy. kir. állami méntelep Parancsnokság.

1189

Nagyszebeni Földhitelintézet.

A legelőnyösebb feltételek mellett engedélyezünk jelzálogkölcsonöket

30 1/2, 35 és 40 1/2 évi visszafizetésre (amortisátóra) féléves részletekben, melyekben egy a kamat, mint a tőke törlesztése benlogialtatik.

A kölcsonök késpénzben a záloglevelek teljes névértékben fizetnek ki.

A kölcsonök közvetítését eszközil megbizottunk

Szücs F. Vilmos Aradon,

ki is mindennemű felvilágosítással szolgál.

Nagyszebeni Földhitelintézet.

Hivatkozva a fenti hirdetésre, kérem a t. jelzálog kölcsonöt kereső közönséget, hogy ugy mint eddig, továbbra is bizalommal forduljon ügyeivel hozzám, elvem mindenkor a közönség szolid kiszolgálása volt s marad is

A bekebelezési költségeket kívánatra előlegezem, díjjazásom utólagos.

Tisztelettel

SZÜCS F. VILMOS

Ingatlan és földhitel kölcsonintézet

1025

Arad, Boros Beni-tér 22. sz. (Spielmann-ház) I. emelet.

MINDEN HOLGYNEK SZÜKSÉGES ARCZBÖRE MEGVÉDÉSÉRE A FÖLDES-FÉLE

MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünö összeállítású és most már az egész művelt világba elterjedt készitmény nem zsiros kenöcs, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészitmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használata után megszönet szeplöt májfoltot, bőratkát (mitesser) és minden arcztisztalanságot. Massazsához használva eltüntet redöket, himlöhelyet stb.

Csakis azon készitmények valódiak, a melyek ezimeres védjegyemmel vannak lezárva.

Hamisítványoktól tessék óvakodni!

Egy tégely ára 1 korona.

Margit szappan 70 fillér.

Margit poudér 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerárban.

Apátfalván: Tar Imre, Baionyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenön: Pinter Ferencz, Boros-Sebesen: Zaugerl Gyula, Berzován: Szokoly Sándor, Cs.-Apácán: Bonomi Antal, Cs.-Palotán: Nagy Albert, Csermön: Berkes Armin, Eleken: ifj. Pekker István, Földékon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Gyorokon: Masznyik Dániel, Kis-Jenön: Bayer György, Kevérmosen: Schölgi Pál, Kun-Ágotán: Fejes Lajos, Kuriel-son: Hackenberger László, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsházán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Hanzóros Ádám, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pecskán: Roksztin János, Pankótán: Poseritz Gusztáv, Pityarson: Szabados József, Székudvaron: Fronim D. Traugott, Simándon: Csiky Lukács, Soborsinban: Károlyi Kálmán, Szemlaken: Hauszler Sándor, Tauczon: Csiky László, és Uj-Aradon: Terna Gyula arak gyógyszerárban.

Gyermekeknek és felnőtteknek
a hasmenést gyorsan és biztosan megszünteti a
Sztraka-féle
tannin-csokoládé.
Egy drb. 40 fill.
Kapható minden gyógyszerárban.

1902

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Étrendi szor lovak, szarvasmarhák és junök részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban van étvágy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontöregeskedésnél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1 1/2 doboz 70 fillér. Csak a lentü védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyfűkereskedésben. Főraktár: **Kwizda Ferencz János**, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

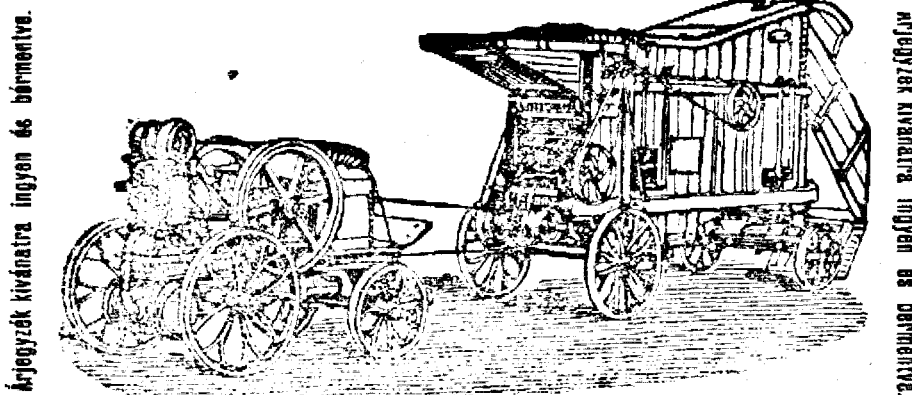
358

Jó órákat olcsón
kült 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek
Konrad János
óragyára.
aranyárak kivitelű háza
BRÜX, 270 sz (Csehország).
Jó nickel rem. óra frt 3.75.
Valódi ezüst rem. óra frt 5.80.
Valódi ezüst lánc frt 1.20.
Nickel ébresztő óra frt 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi ezimerrel van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítás érem, valamint ezernyi elismerő level van birtokomban. 1880
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

„MAYER“ GÉPGYÁR
vas- és fémöntőde részv.-társ.
Szombathely.

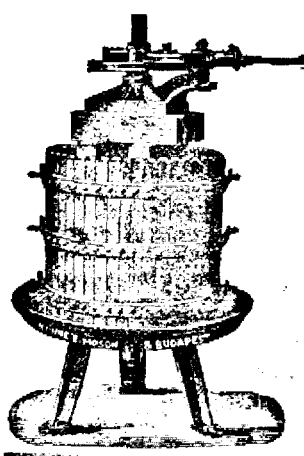
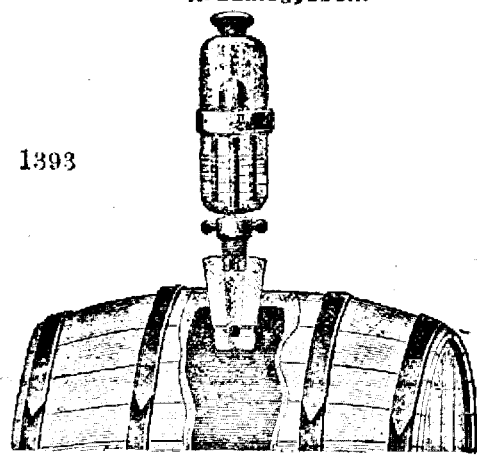
Gyártunk: Mindennemű mezőgazdasági és szőlőművelési gépeket. Kül- különféle ipari czélokra, valamint locomobil alakban gazdasági gépek stb. hajtására. — Teljes műmálom berendezési gépeket, valamint az olajgyártáshoz szükséges berendezéseket és gépeket. — Elvállalunk minden a gépszakmába vágó alkalmi szükségletek szerkesztését és kivitelét.
Modern berendezésű vas- és fémöntödénk mindennemű vas- és fémöntést nyers és megmunkált állapotban szállít.

Raktar Budapesten, V., Lipót-körút 15. sz.

Kovács Soma
ARAD, Andrassy-tér 24. Neuman-palota.
Szőlő, pinczegezdászati és gazdasági gépek gyári raktára.

Mabilis rendszerű, Kühne gyártmányu legjobb BORSAJTÓK.

Legjobb BORVÉDŐ.
Egy év óta több 1000 darab használatban Aradmegyében.

1393

GYARI ÁRAK! OLCsó ÁR!

BERGER-féle GYÓGY-KÁTRÁNY-SZAPPAN
Ezredes lektörök által ajánlva, Európa legtöbb államaiban sikeres alkalmazással
mindennemű bőrkütegek
ellen, ezertelenen idült pikkely-sömör, koszos előlti létegek, ugyancsak orr-nyirok, ótvár, ígyrtog, láb-izmaia, fe- és szakállkorpa ellen. A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a ka-kátrányt csak 40 %-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak a BERGER-féle szappant használhatják. Csak a BERGER-féle kátrány-szappan használatával s az ismert védjeggyel való ügyes megvásárlással lehet kerülni az idült bőrbetegségeknek sikerrel alkalmazható kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kátrány-szappan
A gyógykátrány-szappan az aróbor tisztálattalansággal szemben, a gyermekeknek valamennyi fejbetegség ellen használatos bőrtisztító, moszó és fröszös szappan mindennemű használatra csomagolással 6017

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan
Ez a glicerin tartalommal erősen illatos, ára minden fajta bőrbetegség ellen egyaránt 6017

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendő a Rosace-szappan a bőr limonáttal, borax-szappan a kátrány ellen, a carbol-szappan a bőr simítására, a hamisítványok ellen, a szappan Berger-féle fenyő-fürdő-szappan és fenyő-szappan, Berger-féle gyermek-szappan, a szappanok ára 25 kr.)

Berger-féle Petroszifol-szappan
A szappan, a bőr, bőrvizk-tervezés és aróborbetegség ellen (75 kr.), szappan igen hatékony.

Berger-féle kénes tejszappan
Ez a szappan az aróborbetegség ellen, a szappanok ára 25 kr.)

Berger-féle fog-szappan köcsögben
Ez a szappan a fogaknak, 2. sz. éhgyomroknak. Ára 30 kr., a fog-szappanok ára 30 kr.)

Kapható Magyarországon minden gyógyszerárban, Aradon Rozsnyai Mátyás, gutori Földes Kelemen gyógyszerárban, továbbá Wojtek és Weisz drogueriájában.

578

Nagy raktár
elsőrendű portland-czement és vízhatlan mészből.

Az ujvidéki kova malomkövek egyedüli elárúsítása.
Malom-berendezések és azokhoz szükséges eszközök és anyagok:

Sárospataki és francia malomkövek, valódi svájci malomkő élesítő szerszámok, francia köszörükövek, kül- és belső gépszijak, hengerek, lietzelyem szövetek, felvonó hevederek, serlegcsavarok, fa-szif korongok, kötél korongok, legjobb minőségű kenőanyagok, zsák-taligák, ólom-zárak stb.

Szesz-gyárak részére: Különböző jó minőségű gép és henger olajok, sűrítő anyagok, asbest-lemezek, asbest-zsinórok, Burgmann-féle tömitések, olajbelek, Hungaria-frictions zsinórok, kautsuk-árak, kender tömitések, fessmérők, ellenőrző csapok, vízállást mutató készletek, sárga és vörös rézcsövek, kovacsolt vascsövek és összekötő részei, gőzhenger kenő-szelenczék, Stauer-féle kenő-szelenczék, önműködő kenő-szelenczék sárga rézből.

Cséplőgépek és locomobil javításához szükséges dobsinek, dobsin-csavarok, locomobil forcsövek, cséplőgép gépek, sodrony és sörte csökefék, csavar metszők, csavar-kulcsok, réteg-fém, rozselők, szerszám acél, cséplőgép rosta-lemezek, tápszivattyú kautsuk csövek, emelő-gépek stb.

Gazdaságok részére: gazdasági, raktármérlegek, gabona-zsákok, legjobb minőségű cséplőgép-, locomobil-, kazal-, szekér- takaró ponyvák, gép olajok, gépszir, kocsikenőcs, petroleum, carbolineum fedőlemezek és szegek, kerti és tűzi fecskendők, kender tömlők, cukorrépa-művelő eszközök stb.

Szőlőszeték részére: borsajtók, bor-szivattyúk, prima minőségű kacsuk tömlők, perme- tezők és alkatrészei, kékkő kénpor fuvo stb. — Legjobb minőségekben és a legjutányosabb árakon kaphatók.

Magyari Ferencz
gép-, szerszám- és műszaki kellekek üzletében
Aradon, Zrinyi-utca 6. szám. — Megyei és városi telefon 30 szám.

358

Javallatok: a légzőszervek és emésztőszervek mindennemű katarrikuos megbetegedései, valamint verszegénység stb. Ellenjavallat: aszkór.

Gleichenberg gyógy-hely.

Alkalis-muriatikus források: Constantia és Emma forrás; alkalis-muriatikus szénsav: János forrás; tiszta szénsav: Klausen forrás; savó, sterilizált tej (száraz táplálás), kefir, forrás-só beáztatás, fenyőtűgőz beáztatás, mindkettő külön kabinokban; légtel készületek, pneumatikus kamrák, édes ásványvíz és pezsgő meleg fürdők, fenyőtű és aczélfürdők. Nagy vízgyógyintézet, terapkúra. Lágy langyos meleg, pormentes, szelcsendes levegő, erdős fensíkon. 1978

Felvilágosítás és prospektus ingyen.

*Lakás és kocsik megrendelések az igazgatóságnál Gleichenberg.

Saison május 1-től szeptember végéig.

Telefon 378.

Telefon 378.

Egyéves önkéntes urak figyelmébe!

Október elsején bevonulandó önkéntes urak szíves figyelmét bátorkodom felhívni

dél-magyarországi
elsőrendű egyenruházati intézetemre,

melyben minden

egyenruhákat

egy előírás, mint legjobb szabás és legolcsóbb árban készítenek.

CZIRÁKY ALAJOS,

m. kir. csendőrségi szárnyszabó, a magy. kir. államvasutak tisztai egyenruha szállítója és a 33. cs. és kir. gyalogezred ezred-szabója

Aradon, Andrássy-tér 3. sz., Tabajdy Károly-utca sarkán.

Jerson-Cacao

könnyen emészthető, jó ízű, vastartalmu eledel, és erősítő szer, amely vért képez és az idegeket erősíti.

Tudakozódjunk orvosainknál.

Minden gyógyszerertárban kapható.

Főraktár Aradvármegye részére VOITEK és WEISZ drogueria nagykereskedésében Aradon. 1985

4—1902. b. m. sz.

Árverési hirdetmény.

Az aradi kir. járásbiróság 1902. ő 273—3. sz. megbízó végzése alapján néhai Dengl Károly volt aradi lakos hagyatékához tartozó, a hagyatéki leltár 2—389. tételei alatt felvett fűszer és szatócásárúkból, butorokból és ruhaneműekből álló 4959 korona 04 fillérre becsült ingóságok f. 1902. évi augusztus hó 23-ik és esetleg a következő hétköznapokon mindenkor délután 3 órakor Aradon, Nagyvárad-ut 10. szám alatt közbenjöttöm mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében eladatnak.

A hagyatéki leltár irodámban a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Arad, 1902. évi augusztus hó 16-án.

Beles János,
kir. közjegyző.

1444

M. kir. Államv. budapest-balparti üz. etv.

27092—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A vonalainkon az 1903. évben, illetve a következő 1904. és 1905. évben szükségelendő különféle pályafentartási fák szállítását biztosítani óhajtván, azok szállítására nyilvános pályázatot hirdetünk.

Az ajánlatok f. évi szeptember hó 10-ig az üzletvezetőségünknel (Teréz-körút 62., I. em. ajtó 5.) a bánatpénz pedig ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi szeptember hó 9-éig teendő le.

A részletes pályázati feltételek, nemkülönben a megközelítőleg szükséges mennyiségről szerkesztett jegyzékek és ajánlati űrlapok az általános osztályunkban (Teréz-körút 62., I. em. ajtó 8.), valamint az összes kereskedelmi és iparkamaráknál megtekinthetők és ugyanott megszerezhetők.

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)

Rozsnyay-féle chinin cukorka, chinin csokoládé

pályakoszoruzott készítmény.

gyermekeknek láz, hideglelés, váltóláz ellen kitűnő sikerrel alkalmazható. **Nem keserű!** Csak akkor valódi, ha a csomagoló papiroson Rozsnyay Mátyás névalírása olvasható.

Fenyő illat.

Különösen alkalmas a szoba levegőjének felfrissítésére és tisztítására.

Egy üveg 1 kor. 50 fillér.

Hasis-Collodium.

Kitűnő, minden más szert felülmúló hatású tyukszem és bőrkeményedés ellen.

Egy üveg ára 70 fillér.

Kitűnő minőségű likőr eszenciák, melynek segítségével pár perc alatt zamatos, finom likőrt készíthetünk.

Barack	Cacao blanc	Cseresznye	Császárkörte
Anizette	Chartreuse	Marasquino	Vanillia
Benedictine	Curacao	Kávé	Zeller

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTYÁS gyógyszerertárban

Aradon, Szabadság-tér.

Gyümölcs és szőlő készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.

A munkaképesség 20% nagyobb mint bármely más sajtónál.

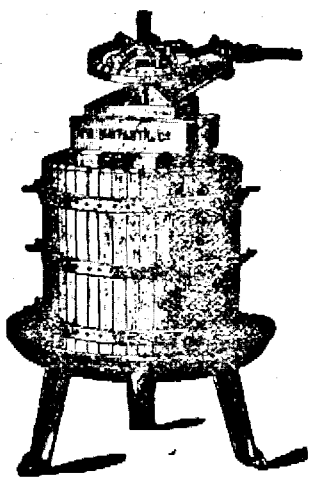
Hydraulikus sajtók.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyómorzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, Aszaló készülékek gyümölcs és fűszerek aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad, önműködő „HYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetezők.

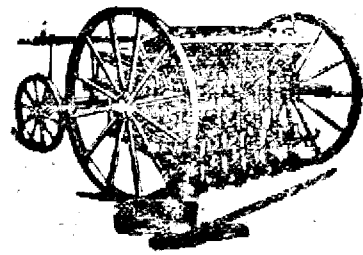
szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „Agricola”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon, avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által ünnek ki. A lehető legnagyobb munkaidő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket szén- és szalmaprések, kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrök, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.

Mayfarth Ph. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödék és vashámorművek

Alap. 1872. **BÉCS. II/1 Taborstrasse 71.** 850 munkás.

Kitüntette több mint 490 arany ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek. 965

Magyar kir. államvasutak igazgatósága.

124177—1902. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adni:

Állomáson	1. évi augusztus hó
Fiume	22-én d. e. 9 óra
Kis-Czell	25-én d. e. 9 óra
Bpest keleti	28-án d. e. 9 óra

Budapest, 1902. évi augusztus havában.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A magy. kir. államv. igazgatósága.

107808—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben szükséges mintegy 220 métermázsza tisztogatási és fényezési célokra való mosott és fertőtlenített vászonrongy szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukkal és bordás varrásokkal birniok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetben 30 cm. 2 nagyságu foltmentes felület legyen kihalatható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag- és leltár-beszerzési szakosztályánál: (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybéllyel ellátott ajánlatok a 60 filléres m. kir. okmánybéllyel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és az ajánlat borítéka e felirattal látandó el:

"Ajánlat 107808—902. számhoz."

Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászonrongy értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 75. sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előirt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyujtának be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi augusztus hóban.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Sanatorium és Vizgyógyintézet

Arad, Zrinyi-utca 3. sz. Telefon 270.

Vezető-orvos: Dr. HECHT.

Idegesség, ideges gyomor, bél-, fej-, szívbántalmaknál, rheuma, köszvény, szívelzsírosodás, vörsegyénység, szívbíllentyű, nő, tüdő és gégebajok, rossz testtartásnál.
Gyógyeszközök: Hidegvizgyógymód, villamfény-, moór-, szénsavas-, villamos fürdők, massage, belégzések, villamozások, svéd gyógytorna. Napfürdő. Hasmassage.

Bennlakóknak kényelmes szobák, jó ellátás.

Délmagyarországon egyetlen jogosított intézet, mely télen-nyáron nyitva van.

882—1902. I. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú vallás- és közokt. miniszter ur az 1902. évi július hó 29-én kelt 40579. számú rendeletével a csermői állami iskolánál szükséges mellékhelyiségek és kerítés helyreállítását 2100 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivételének biztosítása czéljából az 1902. évi augusztus hó 28-ik napjának délelőtt 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében (Nagykörut 6) tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1902. évi augusztus hó 12-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

Feltűnő eredmény érhető el

a Hajós-féle

Ibolya-Créme

használatá által, mely egy pár nap alatt elmulaszt Szepió, májfolt, bíbircs, bőrvörösséget és mindennemű arczfoltosságot. E remek ártalmatlan cosmeticus szer a bőrben teljesen felszívódik, minek következtében a hatás bámulatos gyorsasággal áll be.

Nappal is használható!

A párisi és londoni hygienicus kiállításokon aranyérmekkel kitüntetve.

Ára egy tégelynek 50 kr.

Ibolya-oréme szappan 35 kr. Ibolya hölgypor fehér, róza és orém színben egy drb. 60 krajczár.

Ibolya tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 50 krajczár.

NE Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

Bevásárlásnál csakis HAJÓS féle készítményeket tessék elfogadni.

Olecsőbb ajánlat, mint hamisítvány visszatartandó!

Kapható a készítő feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Aradon: Vojtek Kálmán, Tábor Gyula, Pécskán: Adler Gy. Lajos, Simándon: Csiky Lukács gyógyszerész uraknál.

Telefon szám 455.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szíves tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a Templom-utca 3. sz. alatti cipész-üzletemet

felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt,

a Tököl-téri Kishalmi-féle gőzfürdő mellett

folytatom.

Főtörök vésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok

kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

cipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

Magy. kir. államv. üzletv. Zágráb.

25467—1902. sz.-hoz.

Hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet a dugoslovi állomási felvételi épület bővítéséhez szükséges építési munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egy-ségárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtásához kötött feltételek a magy. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőség pályafenntartási osztályában és a zágrábi osztálymérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és ugyanott 3 korona lefizetése ellenében megszerezhetők.

Az ajánlatok legkés bb 1902. évi augusztus hó 23-án déli 12 óráig benyújtandók alulirt üzletvezetőség I. osztályába (Ferencz József-tér 19. szám I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be: "Ajánlat a dugoslovi állomási felvételi épület bővítési munkáira."

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi augusztus hó 22-én déli 12 óráig 800, azaz Nyolczszáz korona bánatpénz teendő le a m. kir. államvasutak zágrábi gyűjtőpénztáránál akár készpénzbe, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken feül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Zágráb, 1902. évi augusztus hó.

Az Üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden hirdetés beiktatása leg-
alább egy korosban kerül és 20 szó-
ig, minden sorban szó 4 fillérbe,
vastagabb betűből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-

tesztéseket a kiadóhivatal ad; leve-
beni kérdéseket a válasza való lé-
nyeg mellette. Tölgysz. ártalmatlan
sem ad a kiadóhivatal.

Iskolás fiuk

teljes ellátásra felvétetnek Kazin-
czy utca 9. sz., ajtó 2. 1440

Egy drb. egylovas

erős, teljesen új stráfkocsi eladó.
Tudakozódhatni Klein Ignácznál,
Karolina-utca 6. sz. 1438

Szülők figyelmébe!

Iskolás fiuk teljes ellátásra felvé-
tetnek. Szakszerű nevelés és gon-
dozás. **Moravék Elemér**, nyug. közs.
tanító Arad, Teleky-utca 10. 1439

Lakás kiadó.

A Viztorony mellett, az ujonnan
épült emeletes házban, egy három
szobás modern lakás kiadó. Bő-
vebbet ugyanott. 1362

Parlatszóló Kuviban

1000 négyszögöl eladó. Czim a ki-
adóhivatalban. 1404

Magyar nemzet története

teljesen új, olcsó áron eladó. Bő-
vebbet Streicher zeneház, Tö-
köly-tér. 1422

Előkelő izr. családnál

két iskolás fiu vagy leánygyer-
mek teljes ellátásra felvétetik. A
ház urnője okl. tanítónő. Zongora
a házban. Czim a kiadóhivatalban.
1429

Kiadó

egy nagyon élénk helyen lévő üz-
leti sarokhelyiség. Czim Miksa-
utca 1. sz. 1443

Vidéki iskolás fiuk

teljes ellátásra felvétetnek Deák
Ferencz-utca 32. sz. I. emelet
jobbra. 1442

Házmesteri állást

keres egy gyermektelen házaspár.
Czim: Kolarits György, Tököly-
tér 6/a. 1445

Német-magyar Bonne

gyermek mellé ajánlják. Szi-
ves megkeresések e lap kiadó hi-
vatalához küldendők: „Figyelmes
Bonne“ jelige alatt. 1441

Öregeknek és ifjaknak

hasznos utbaigazításul szolgál a most
újbol megjelent és számos kiadást ért
Dr. Müller (Med. Rath.) által írott

Megromlott ideg-, faj- és nem-rendszer

című könyve, amely jó tanácsokat ad
ezen bajok ismertetésére és gyógyke-
zelésére. 1075

Egy korona 20 fillér bélyegeken
történt előzetes beküldése esetén bér-
mentve küldi Curt Röber Braunschweig.

Két-három gyermek

intelligens családnál teljes ellátást
kaphat. Bővebbet Fischer Ármán,
Batthyányi-utca 22. sz. 1446

Iskolás gyermekek ellátást

kaphatnak izr. családnál tanítással.
Felvilágosítást ad Ingusz könyv-
kereskedő Aradon.

Jársalgónőnek ajánlják

egy lippai jó család hajadon leánya,
ki a házvezetésben is jártassággal
bir, szerény feltételek mellett, le-
hetőleg egy éltes magányos izr.
urnő mellé Bővebbet a lap kiadó-
hivatalánál. 1447

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla**
fogvizének hasz-
nálatát mellett, üvegje 35 kr. valaha is-
mét fogfájást kap, vagy a szája büzlök.
(Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A.**
Örökösöl, (E. Winkler) **Wien**, 19/1
Sommer-gasse 1. Kapható Aradon: **Ring**
Lajos Asztalos Sándor-utca 1. sz. **G.**
Földes Kelemen, Deák Ferencz-utca
11. sz. gyógyszerárakban. — Kérjük min-
denütt határozottan **Bartilla-főle** fog-
vizet. Hamisítványok feljelentői 161 di-
jaztatnak. 303

Kiadó lakás!

5 szoba és hálófülkéből álló
teljesen elkülönített

utczai lakás,

fürdőszobával és mellékhelyi-
ségekkel 1426

f. évi november hó 1-től
előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a háztulajdonos-
nál Orczy-utca 6. sz. alatt.

TELEFON

Legnagyobb válak-
tárakban.

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész 42

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,

arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvétetnek, vagy be-
cseréltetnek. 1376

Kész

butor eladás!

Ajánlom a n. é. közönség-
nek **szolid kivitelű**

kész-butoraimat

és olyanokra megbízást kész-
séggel elfogadok. 1399

Varga József

asztalos-mester

Arad, Kápolna-utca 6. sz.

Senki

se mulasztja el egyik legrégebbi buda-
pesti bankházunk részére törvényesen
megengedett állam- és hitelsorsjegyek-
nek eladására való ügynökség végett
jelentkezni. Legmagasabb jutalék, elő-
leg, esetleg fix fizetés. Ajánlatok „M.
V. 8912“ alatt **Haasenstein és Vog-
ler** hirdetési irodájához, **Budapest**
intézendők.
1891

Vinga nagyközség előjárótól.

3324—1902.

Hirdetmény.

A nyári országos vásár

Vingán

f. é. augusztus 22—24-ig
bezárólag fog megtartatni.

A legközelebbi országos vásár
Vingán 1902. október 3—5-ig
fog megtartatni.

Figyelmeztetnek az álatu-
lajdonosok, hogy csak járattal
ellátott fogatok és marhák bo-
csáttatnak a vásártérre.

Vingán, 1902. július 28-án.

A községi előjáróság.

Kundmachung.

Der Sommerjahrsmarkt in
VINGA wird

vom 22-bis incl. 24-ten August d. J.
abgehalten werden.

Der nächste Jahresmarkt wird
in Vinga vom 3 bis 5 Oktober
abgehalten werden.

Die Verkäufer haben über
alles auftreibende Vieh Pässe
mitzunehmen.

Vinga, den 28. Juli 1902.

Die Gemeindevorsteherung.

Uj hal-áruda!

Van szerencsém a n. é. vevőimet ugy
a n. b. közönséget értesíteni, hogy Ara-
don, a háltéren az „**Arany potyka**“
helyiségében

élő és nyers halak

bármely nagyságban és fajban a napi ár-
folyam szerint mindenkor nálam kapha-
tók. Pósta! megrendelések a legponto-
sabbban utánvét mellett eszközöltenek.
Becsés pártfogásáért esd

tisztelettel

Widulovits Mária,

302

haláruda tulajdonos.

Gurahonczy portlandcement

egyedüli magyar gyártmány, mely a
magyar mérnök- és építész-egylet ál-
tal megszabott normáit 60—70 szá-
zalekkel felülmúlja, rendkívül finom
örlésben, kis és nagy mennyiségben,
gyári áron kapható

Krisán János Arad, nagyvárad-ut 12. és

Az Arad-csanádi Egyesült Vasutak

szertáránál

Arad állomás mellett.

Megrendeléseket az Arad-csanádi Egye-
sült Vasutak központi irodája is elfo-
gad és a cementet kívánatra házhoz
szállítja. 274

Férfiak

ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely
az elvesztett erőt újra meghozza.
Próbacsomagot s egy száz oldalas köny-
vet postán, jól becsomagolva, ingyen
kapják mindazok, a kik érte irnak.
Ez a legnámulatraméltóbb csoda-orvos-
ság, mely megmentett ezreket, a kik
fiatalkori kihágások folytán nemi ba-
jokban, szifiliszben, valamint elveszi-
tett férfierőben szenvednek. Ez okból
elhatározta az intézet, hogy egy in-
gyen csomag orvosságot magyarázó
könyvvel együtt mindenkinek ingyen
küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj
otthon gyógyítható, s mindazok, a kik
a fiatalkori kihágásokból származó ne-
mi bajokban, szellemi elgyöngülésben,
vagy krónikus bajokban szenvednek,
otthon gyógyíthatják magukat. Ez a
gyógyszer közvetlenül azokra a szer-
vekre hat, a hol a megerősödés szük-
séges csodálatos eredménnyel gyó-
gyítja az évek óta tartó betegségeket.
Öreg, fiatal egyaránt írhat a Staat
Medical Institutnak az alant jelzett
címmel, a honnan a csomagot rögtön
elküldik. Az intézet leginkább azokat
akarja megmenteni, a kik kezelés
céljából az otthonukat nem hagyhat-
ják el. A próbacsomag megmutatja,
hogy mily könnyen gyógyíthatók eb-
ből a rettenetes bajból otthon. Az in-
tézet kivétel nem tesz. Mindenki ír-
hat érte bárholon magyarul, mire-
titoktartás mellett postafordultáva egy
ingyen csomag orvosságot kap ma-
gyarázó könyvvel együtt. Irjon még
ma. A csomag oly szépen be van cso-
magolva, hogy a tartalmát senki sem
fogja megtudni. A levelet így kell
címezni: State Medical Institute 49.
Elektron Building, Fort Wayne, Ind
Amerika. A levelek mindig bérment-
etendők. 1341